TILSYNS-RAPPORT

Kunsthøgskolen i Oslo

Periodisk tilsyn med systematisk kvalitetsarbeid

2023

NOKUT

NOKUT – Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen – er et statlig forvaltningsorgan under Kunnskapsdepartementet.

NOKUT har eget styre og er faglig uavhengig i oppgavene som er definert i universitets- og høgskoleloven. I tillegg utfører vi forvaltningsoppgaver som er delegert fra Kunnskapsdepartementet.

Formålet med NOKUTs virksomhet er å føre tilsyn med kvaliteten i høyere utdanning og høyere yrkesfaglig utdanning og å stimulere til kvalitetsutvikling som sikrer et høyt internasjonalt nivå i utdanningstilbudene ved institusjonene.

NOKUT skal bidra til at samfunnet har tillit til kvaliteten i norsk høyere utdanning og høyere yrkesfaglig utdanning. Gjennom arbeidet vårt skal NOKUT søke å bistå institusjonene i deres kvalitetsarbeid.

NOKUT bruker sakkyndige i akkrediteringer, tilsyn, evalueringer og prosjekter.

Du kan lese mer om arbeidet vårt på nokut.no.

Institusjon	Kunsthøgskolen i Oslo
Sakkyndige	Lena Lauritsen Bendiksen, Caroline Erviksæter, Toril Forbord og Peder Hofmann
Dato for vedtak	14.12.2023
NOKUTs saksnummer	20/08538

NOKUT er sertifisert som miljøfyrtårn

© **NOKUT** Oppgi NOKUT som opphav ved bruk av materiale.

Forord

NOKUT fører tilsyn med kvaliteten i høyere utdanning og skal bidra til kvalitetsutvikling ved institusjonene. Dette gjør vi blant annet gjennom å føre tilsyn med institusjonenes systematiske kvalitetsarbeid. Alle norske universiteter og høyskoler er pålagt å ha dokumenterte interne systemer for kvalitetssikring av utdanningen. Det skal ikke gå mer enn åtte år mellom hvert tilsyn med en institusjons systematiske kvalitetsarbeid.

Denne tilsynsrapporten består av innstillingen fra den sakkyndige komiteen (kapittel 1–5) og Kunsthøgskolen i Oslos uttalelse til den sakkyndige komiteens vurderinger (kapittel 6). Disse dokumentene var grunnlaget for behandlingen i NOKUTs styre 14. desember 2023, der følgende vedtak ble fattet:

Det systematiske kvalitetsarbeidet ved Kunsthøgskolen i Oslo er tilfredsstillende: Alle krav i universitets- og høyskoleloven §§ 1-6 og 4-3 (5), studiekvalitetsforskriften § 2-1 (2) og studietilsynsforskriften § 4-1 er oppfylt.

Den sakkyndige komiteen hadde følgende sammensetning:

- Lena Lauritsen Bendiksen, professor ved UiT Norges arktiske universitet (komitéleder)
- Caroline Erviksæter, student ved Høgskulen på Vestlandet
- Toril Forbord, prodekan ved Norges Tekniske og Naturvitenskapelige Universitet
- Peder Hofmann, seniorrådgiver ved den Kungliga Musikhögskolan

Den sakkyndige komiteen har vurdert det systematiske kvalitetsarbeidet ved Kunsthøgskolen i Oslo basert på skriftlig dokumentasjon fra institusjonen og besøk ved institusjonen 6. og 7. juni 2023. Komiteen leverte sin endelige innstilling til NOKUT 23. oktober 2023.

Luna Lee Solheim, Nina Kvalheim og Frøydis Maurtvedt har vært NOKUTs saksansvarlige i tilsynet. NOKUT ønsker å takke den sakkyndige komiteen for vel utført arbeid. Vi vil også takke alle ansatte og studenter ved Kunsthøgskolen i Oslo som har bidratt til komiteens arbeid gjennom å dokumentere kvalitetsarbeidet, delta på intervjuer og annet.

Oslo, 14. desember 2023

Kristin Vinje

Innhold

1 Om tilsynet ved Kunsthøgskolen i Oslo (KHiO).....6

2 Om Kunsthøgskolen i Oslo og organiseringen av kvalitetsarbeidet 8

2.1 Kunsthøgskolen i Oslo 8

2.2 Organisering av kvalitetsarbeidet 10

3 Vurderinger og konklusjoner for de enkelte kravene 14

3.1 Universitets- og høyskoleloven 14

3.2 Studiekvalitetsforskriften 21

3.3 Studietilsynsforskriften 23

4 Komiteens samlede konklusjon 41

5 Vedlegg til komiteens innstilling 42

6 Kunsthøgskolen i Oslos uttalelse til innstillingen 43

Abstract

Norway's national agency for quality assurance in Education (NOKUT) was established in 2003 with the mandate to review both the quality practices and the quality assurance work at the country's higher education institutions. NOKUT abides by the European Standards and Guidelines 2015 (ESG) which are operationalised in three pieces of national legislation: the central Act relating to universities and university colleges, the ministerial Quality Assurance Regulations and NOKUT's own Academic Supervision Regulations.

The reviews are periodical in nature and each institution gets called upon every six to eight years. NOKUT appoints expert committees for these reviews who, in the first phase, examine targeted documentation from each institution, consisting of strategy, framework and implementation of internal quality assurance systems and systematic quality work. The second phase is a site visit where the committee interviews key stakeholders such as the leadership group, relevant faculty members, administrative staff and students. If the expert committee concludes that the institution falls short of the ESG criteria as operationalised in the laws and acts, i.e., non-compliant, NOKUT might limit the institutions' accreditation rights.

Oslo National Academy of the Arts (KHiO) was established in 1996 as a result of a merger between five small university colleges of art, opera, design and theatre. KHiO offers 23 degree courses at bachelor, master, and doctoral levels within the fields of fine art, art and craft, design, dance, theatre, and opera. NOKUT reviewed KHiO for the third time in 2023, following up on NOKUT's review in 2021 where KHiO was found to be non-compliant on several of the ESG criteria, and was subsequently given one year to rectify these failings.

The expert committee has in the 2023 review concluded that KHiO's quality assurance system is compliant with the national, legal framework. The committee is satisfied with the revised quality system which is now fit to support the institution's quality work, and to manage and enhance the course portfolio. Furthermore, the committee highlights improvements in KHiO's quality culture, signifying that KHiO has worked hard to create space for inter-departmental interaction.

The committee concludes the review with suggestions on improving 1) the active use of quality reports in the quality work at all levels in the organization, 2) further strengthening student democracy, and 3) continuous development of the quality system itself, i.e., reviewing role descriptions, developing documentation on the quality system, and scaling the system for size.

KHiO is founded upon an old tradition of master craftsmen teaching their craft to either small groups of apprentices or even individual apprentices. KHiO must hence adapt its quality system to this tradition. This system has many benefits, but the concern also arises on how to manage the vulnerabilities that come with close relationships between teacher and student.

1 Om tilsynet ved Kunsthøgskolen i Oslo (KHiO)

Alle norske universiteter og høgskoler er pålagt å ha et tilfredsstillende internt system for kvalitetssikring som skal sikre og videreutvikle kvaliteten i utdanningene. NOKUT skal føre periodiske tilsyn med institusjonenes systematiske arbeid med å sikre og videreutvikle kvaliteten i utdanningene. I den forbindelse ble Kunsthøgskolen i Oslo (KHiO) 8. oktober 2020 bedt om å sende inn dokumentasjon på hvordan kvalitetsarbeidet ved institusjonen oppfyller gjeldende krav i lov og forskrifter. KHiO sendte inn dokumentasjon 29. januar 2021.

Den sakkyndige komiteen som vurderte det systematiske kvalitetsarbeidet ved KHiO, konkluderte med at kvalitetsarbeidet hadde vesentlige mangler, og komiteen mente at manglene var av en slik art at institusjonen måtte gjennomføre omfattende tiltak for at de sakkyndige skulle ha tillit til at institusjonens systematiske kvalitetsarbeid sikrer og videreutvikler utdanningskvaliteten. Den sakkyndige komiteen ba KHiO om å rette opp manglende krav i universitets- og høyskoleloven § 1-6 og § 4-3 (4), studiekvalitetsforskriften § 2-1 (2) og studietilsynsforskriften § 4-1 (2) og § 4-1 (5):

- Kunsthøgskolen i Oslo må revidere sitt kvalitetssystem slik at det sikrer kvalitetsarbeidet og legger til rette for kvalitetsutvikling i studietilbudene. Høgskolen må også sørge for at kvalitetssystemet tilrettelegger for at eventuell sviktende kvalitet kan avdekkes og rettes opp innen rimelig tid. Prosessbeskrivelser og tydelige rolle- og ansvarsbeskrivelser må inngå i kvalitetssystemet. Rapporteringslinjene må presiseres, og det må legges bedre til rette for dokumentasjon av alle prosessene. Dette vil sikre at systemet favner institusjonen som helhet, og det vil være tydelig hvilke prosesser som skal gjennomføres, og hvem som har oppfølgingsansvar. Kvalitetssystemet må også sikre at studentenes evalueringer dokumenteres gjennom formelle og skriftlige kanaler i kvalitetsarbeidet.
- KHiO må dokumentere sitt systematiske arbeid med læringsmiljøet ved samtlige avdelinger og ved høgskolen som helhet, herunder planlegging og gjennomføring av tiltak.
- KHiO må også dokumentere gjennomføring av periodisk evaluering av studietilbud i henhold til institusjonens egne retningslinjer for periodiske evalueringer, som ble vedtatt i KHiOs styre i mars 2021.
- KHiO må arbeide for å etablere en felles kvalitetskultur ved institusjonen og iverksette tiltak for å fremme samarbeid og erfaringsdeling på tvers av avdelingene.
- KHiO må dokumentere hvordan kunnskapen institusjonen henter inn fra ulike kilder, blir brukt i arbeidet med å sikre og videreutvikle kvaliteten i høgskolens studietilbud.

NOKUTs styre behandlet saken 27. oktober 2021, og følgende vedtak ble fattet:

Det systematiske kvalitetsarbeidet ved Kunsthøgskolen i Oslo har vesentlige mangler. Kunsthøgskolen i Oslo må rette opp manglene påpekt i universitets- og høyskoleloven § 1-6 og § 4-3 (4), studiekvalitetsforskriften § 2-1 (2) og studietilsynsforskriften § 4-1 (2) og § 4-1 (5). Frist for oppretting er 27. oktober 2022.

Tilsynsrapporten fra 2021 er tilgjengelig på NOKUTs hjemmesider.

Når NOKUTs styre vedtar at institusjonens kvalitetsarbeid har «vesentlige mangler», skal det gjennomføres et nytt tilsyn, med en ny sakkyndig vurdering som følger samme prosess som ved periodisk tilsyn.

KHiO sendte inn dokumentasjon til opprettingsfristen 27. oktober 2022. I tillegg til dokumentasjon på kvalitetsarbeidet på institusjonsnivå ba NOKUT KHiO om å sende inn dokumentasjon på kvalitetsarbeidet ved følgende studietilbud:

- bachelor i skuespillerfag (avdeling Teaterhøgskolen)
- bachelor i billedkunst (avdeling Kunstakademiet)
- master i design (avdeling design)

På grunn av kapasitetsutfordringer i NOKUT ble tilsynsprosessen utsatt, og KHiO fikk tilbud om å sende inn tilleggsdokumentasjon. Tilleggsdokumentasjon ble sendt inn 25. mai og 1. juni 2023.

Institusjonsbesøket ved KHiO fant sted 6. og 7. juni 2023 i KHiOs lokaler i Oslo. Komiteen intervjuet da representanter fra institusjonens øverste ledelse, styremedlemmer, studenter og stipendiater uten tillitsverv, studenter med tillitsverv i Studentrådet (SR) og ulike studentutvalg (SU), timelærere, undervisere med fast ansettelse, emneansvarlige, programrådsledere, dekaner, studentombud, representanter fra læringsmiljøutvalget og utdanningsutvalget, programkoordinatorer og administrativt ansatte med ansvar for kvalitetsarbeid.

Vurderingene til den sakkyndige komiteen er basert på dokumentasjon som er mottatt fra institusjonen, og intervjuer under institusjonsbesøket. Oversikt over den skriftlige dokumentasjonen er tilgjengelig i eInnsyn – offentlig elektronisk postjournal.

2 Om Kunsthøgskolen i Oslo og organiseringen av kvalitetsarbeidet

2.1 Kunsthøgskolen i Oslo

Kunsthøgskolen i Oslo (KHiO) er en statlig vitenskapelig høgskole lokalisert på Grünerløkka i Oslo. KHiO ble etablert i 1996, som en oppfølging av den nasjonale høgskolereformen, etter sammenslåingen av Statens balletthøgskole, Statens håndverks- og kunstindustriskole, Statens kunstakademi, Statens operahøgskole og Statens teaterhøgskole. Alle avdelingene ble samlokalisert på Grünerløkka i 2010, og KHiO er i dag landets største statlige utdanningsinstitusjon for kunstnere og designere. Den faglige virksomheten ved KHiO har vært gjennom flere omorganiseringer, men har siden 2011 vært inndelt i seks ulike avdelinger, som ledes av hver sin dekan:

- avdeling design
- avdeling Teaterhøgskolen
- avdeling dans
- avdeling Operahøgskolen
- avdeling Kunstakademiet
- avdeling kunst og håndverk

KHiO tilbyr utdanninger på bachelor-, master- og doktorgradsnivå innen fagfeltene billedkunst, kunst og håndverk, design, dans, teater og opera. KHiO har som mål å utdanne utøvende og skapende kunstnere og designere og å utøve kunstnerisk utviklingsarbeid og drive forskning på et høyt internasjonalt nivå. KHiO skal være en arena for nytenkning og forvaltning av fagtradisjoner, bidra til fremtidens kunnskaps- og samfunnsutvikling og formidle kunnskap om høgskolens aktiviteter, virksomhet og verdier.

I studieåret 2022/2023 tilbydde KHiO 22 studietilbud, og 21 av disse er fordelt på institusjonens seks avdelinger med ti bachelorprogram, åtte masterprogram og tre årsstudier. I tillegg har KHiO et treårig ph.d.-program i kunstnerisk utviklingsarbeid, som går på tvers av fagområdene ved de seks avdelingene. En sentral del av studentenes utdanning til profesjonelle kunstnere og designere er å utvikle og prøve ut kunsten og designen i møte med publikum. KHiO har derfor en infrastruktur som omfatter scener, prøvesaler, sangrom, studio, gallerier, atelierplasser, verksteder og bibliotek. I 2022 hadde KHiO 611 registrerte studenter, hvorav 439 på bachelornivå og 172 på masternivå. KHiO skriver i sin redegjørelse at høgskolen har om lag 200 årsverk, som også inkluderer 20 årsverk stipendiater og om lag 900 time- og gjestelærere.

Det har vært flere lederskifter ved KHiO de siste årene. Høsten 2020 sa den daværende rektoren opp sin stilling, og styret utnevnte dekanen ved avdeling kunst og håndverk som fungerende rektor i en interimsløsning frem til nytt rektorat kom på plass. Fungerende rektor ble i mars 2021 formelt valgt til ny rektor og tiltrådte offisielt sin stilling sammen

med ny prorektor for utdanning og ny prorektor for forskning i august 2021. Den 13. september 2022 vedtok høgskolestyret å skifte styringsordning ved KHiO fra valgt til tilsatt rektor, med virkning fra 1. august 2023. Stillingen som direktør falt bort samme dag. Prorektorene fortsetter i sine stillinger frem til august 2024. KHiOs dokumentasjon ble sendt inn før endringen i styringsorden ble iverksatt, og innstillingen beskriver derfor KHiO slik høgskolen ble styrt før endringene trådte i kraft 1. august 2023. Da KHiO hadde valgt ledelse, hadde rektor det overordnede ansvaret for den faglige virksomheten og var leder av høgskolestyret, mens direktøren ledet de administrativt ansatte og forvaltningen av økonomien.

Høgskolestyret er KHiOs øverste organ. Under institusjonsbesøket snakket komiteen med medlemmer av styret som var oppnevnt for perioden 01.08.2019 til 31.07.2023. Styret besto av elleve medlemmer, hvorav fire var eksterne representanter oppnevnt av Kunnskapsdepartementet. De interne styremedlemmene bestod av styreleder (rektor), tre representanter for de vitenskapelig ansatte, én teknisk-administrativ ansattrepresentant og to studenter. Direktøren fungerte som styrets sekretær.

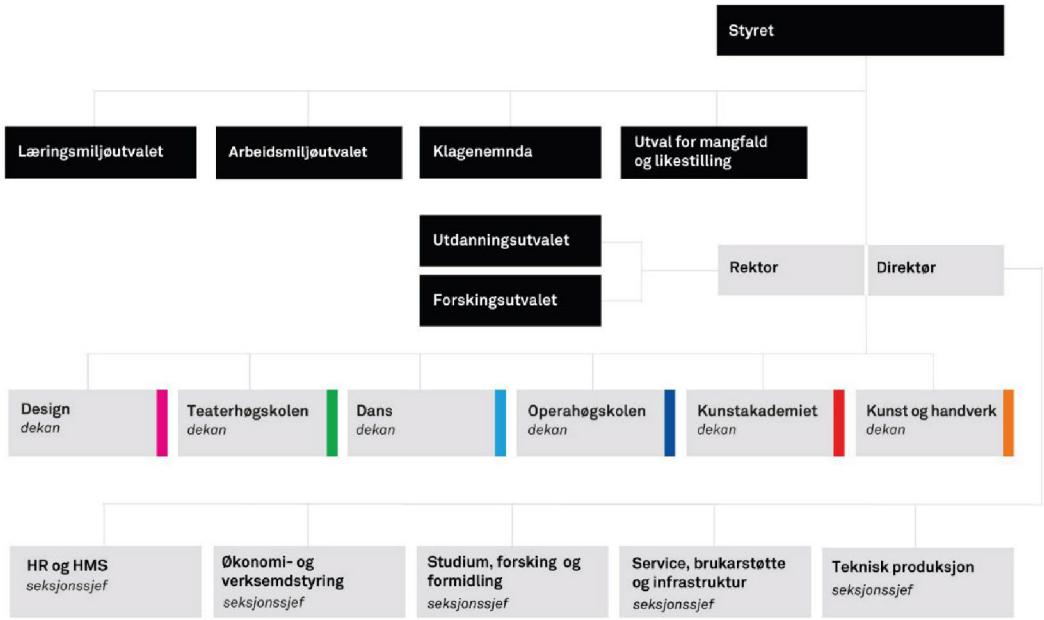

Figur 1: Organisasjonskartet ved KHiO før 1. august 2023

Kunsthøgskolen i Oslo og NOKUT

NOKUT har tidligere gjennomført to evalueringsrunder av Kunsthøgskolen i Oslos system for kvalitetssikring, i 2009 og i 2015. Ved evalueringen i 2009 ble KHiOs kvalitetssystem først godkjent etter to ordinære evalueringer (evalueringsrapport 2007 og evalueringsrapport 2008) og én tilleggsrapport fra sakkyndig komité i 2009. Årsaken til at systemet ikke ble godkjent i første og andre omgang, var at høgskolen ikke kunne dokumentere at systemet var i bruk på alle nivå i organisasjonen. Anbefalingene i rapporten

var å tilrettelegge for bedre opplæring av studenttillitsvalgte, både i kvalitetsarbeidet generelt og i muligheten til å påvirke høgskolens beslutningsprosesser. KHiO ble også anbefalt å forbedre rutinene for informasjon og tilbakemeldinger til studentene. Ved evalueringen i 2015 fikk KHiO sitt kvalitetssystem godkjent.

KHiO søkte i 2015 NOKUT om akkreditering som vitenskapelig høgskole og akkreditering av institusjonsdeltakelse i et institusjonsovergripende kunstnerisk stipendprogram. Søknadene ble behandlet parallelt og med samme komité, og begge ble godkjent av NOKUTs styre i desember 2017. Som vitenskapelig høgskole har Kunsthøgskolen i Oslo selvakkrediteringsfullmakter for utdanninger på bachelornivå innen alle fagområder, og for studietilbud på bachelor- og masternivå innen fagområdet for doktorgraden i kunstnerisk utviklingsarbeid.

I 2021 gjennomførte NOKUT tilsyn med det systematiske kvalitetsarbeidet ved KHiO, og da konkluderte den sakkyndige komiteen med at kvalitetsarbeidet hadde vesentlige mangler.

2.2 Organisering av kvalitetsarbeidet

Kvalitetssystemet

Kvalitetssystemet til KHiO er beskrevet i dokumentet «Kvalitetsarbeid ved Kunsthøgskolen», som første gang ble godkjent av styret i mars 2008. KHiO har i flere omganger revidert kvalitetssikringssystemet sitt. I etterkant av NOKUTs tilsyn med høgskolens systematiske kvalitetsarbeid i 2021 har KHiO gjennomført omfattende endringer i kvalitetssystemet. Endringene har blitt godkjent av høgskolens styre, og siste justering av kvalitetssystemet ble gjennomført 7. mars 2023, for at systemet skulle tilpasses ny strategi.

Kvalitetssystemet er delt inn i fire deler. Del én er en beskrivelse av kvalitetsarbeidets hovedlinjer, del to beskriver kvalitetsarbeidets faser, del tre beskriver roller, mandat og kvalitets- og prosessansvar, og del fire heter «vedlegg» og består av to vedlegg, der det første er en mal for kvalitetsrapporten og det andre en overordnet prosessbeskrivelse av kvalitetsarbeidet. I del fire vises det til KHiOs intranettsider, hvor også andre maler, retningslinjer, rapporter og prosesser som utgjør deler av kvalitetssystemet, er samlet på ett sted og blir oppdatert forløpende. Eksempler på slike maler er «Retningslinje for periodisk evaluering av studietilbud» og «Retningslinje for emneevaluering», hvor studentevalueringer er inkludert.

Del én beskriver kvalitetsarbeidets tre hovedlinjer: 1) *Strategiske mål for studiekvaliteten*, som tar utgangspunkt i målformuleringer i KHiOs strategi, 2) *Tilsyn med studiekvaliteten*, som omfatter høgskolens kontroll av egne studieprogram, og 3) *Kvalitetsarbeid ved høgskolen*, som skal kjennetegnes av ansvar og forankring av kvalitetsarbeidet i høgskolens ledelse og de administrative prosessene som skal støtte den faglige virksomheten. I kvalitetssystemet står det at de tre hovedlinjene skal behandles gjennom seks målområder for kvalitetsarbeidet:

- rekruttering
- studieprogram
- utdanning og læring
- internasjonal mobilitet
- læringsmiljø
- fagmiljø

Del to av systemet beskriver de ulike fasene i kvalitetsarbeidet. Fasene er illustrert i en kvalitetssirkel, og hver fase er videre beskrevet i kvalitetssystemet.

2.1. Kvalitetssirkel

For de ulike målområdene gjennomføres en sløyfe som kan beskrives sirkulært - en kvalitetssirkel:

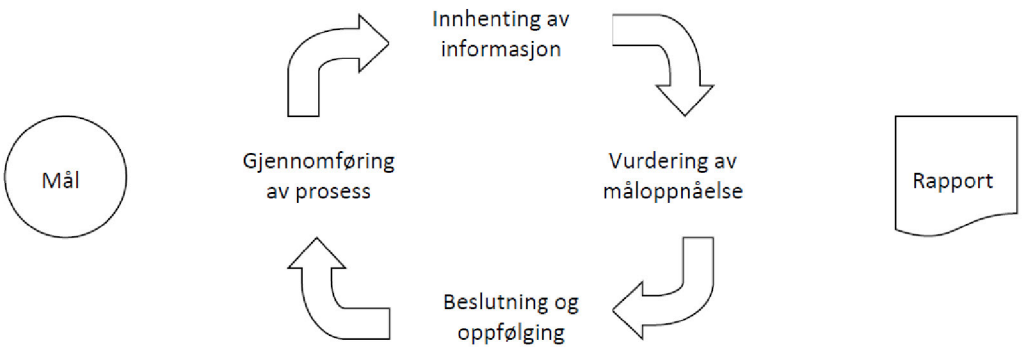

Figur 2*:* Modell fra kvalitetssystemet

Kvalitetsarbeidet og målområdene organiseres i nivåer og skal behandles i studieprogrammenes *programråd*, i *avdelingene*, i *fellesadministrasjonen* og i *institusjonsledelsen*. Sentrale vurderinger, utfordringer og beslutninger om tiltak skal rapporteres fra studieprogram via avdeling og til institusjonsnivået. Kvalitetssystemet beskriver fire ulike kvalitetsrapporter, fra ulike nivåer ved høgskolen som skal følge sirkelen/fasene illustrert i figur 2 (innhenting av informasjon, vurdering av måloppnåelse, beslutning og oppfølging og gjennomføring av prosess osv.).

1) Kvalitetsrapport – studieprogram: Programrådet oppsummerer sentrale utfordringer og tiltak fra studieprogrammet. Rapporteringen er knyttet til de seks målområdene som er beskrevet ovenfor, og rapporten skal dokumentere status for oppfølging av fjorårets tiltak. Rapporten sendes til avdeling/dekan.

2) Kvalitetsrapport – avdeling: Dekanen oppsummerer, basert på kvalitetsrapportene på studieprogram, de sentrale utfordringene og tiltakene fra studieprogrammene.

3) Kvalitetsrapport – fellesadministrasjon: Direktør oppsummerer i samråd med seksjonsledere utfordringer og tiltak innen de ulike prosessene som inngår i

kvalitetssystemet. Rapporten bygger på seksjonenes vurderinger av utfordringer og tiltak.

4) Kvalitetsrapport – kunsthøgskolen: Rektor og direktør oppsummerer sentrale vurderinger, utfordringer og tiltak innen kvalitetsarbeidet for KHiO som helhet. Rapporten bygger på kvalitetsrapporter fra avdelingene og fellesadministrasjonen og sentrale temaer fra ledermøtene. En del av oppsummeringen består i en sammenfatning av kvalitetsmål for læringsmiljø og utgjør høgskolens handlingsplan for læringsmiljø.

Aktørenes ansvar og oppgaver

Som nevnt ovenfor omfatter **del tre** av kvalitetssystemet «roller, mandat og kvalitets- og prosessansvar». Her beskrives elleve ulike personroller og sentrale utvalg/organer på avdelings- og institusjonsnivå som alle har et spesielt ansvar i høgskolens kvalitetsarbeid. Mandatet til utvalgene/organene er også beskrevet her.

I tillegg til rollebeskrivelsene i del tre av systembeskrivelsen har KHiO en delegasjonsoversikt som beskriver ulike roller og organer. De 20 ulike rollene er beskrevet med instruks/myndighetsrolle og hvem rollen rapporterer til.

Under gjengir vi noen av de viktigste rollene og organene som er beskrevet i del tre av kvalitetssystemet. Rektor og høgskolens styre ble beskrevet i kapittel 2.1.

Prorektor for utdanning leder utdanningsutvalget. I kvalitetssystemet står det også at prorektor for utdanning «har ansvarsområder innen kvalitet i utdanning på institusjonsnivå». I delegasjonsoversikten står det at prorektor også representerer institusjonen i læringsmiljøutvalget. Prorektor for utdanning er rektors stedfortreder.

Prorektor for forskning leder forskningsutvalget. I kvalitetssystemet står det også at prorektor for forskning har ansvarsområder innen kvalitet i forskning på institusjonsnivå, og i tillegg er kvalitetsansvarlig for doktorgradsprogrammet.

Dekaner har et samlet faglig, økonomisk og administrativt ansvar for sin avdeling, og de rapporterer til rektor i faglige saker og til direktør i økonomisk-administrative saker. I kvalitetssystemet står det at dekanene har kvalitetsansvar og ansvar for kvalitetssikring av undervisning, forskning og formidling.

Direktøren har det overordnede system- og prosessansvaret for høgskolens kvalitetssystem.

Emneansvarlige skal planlegge og gjennomføre emnene og sikre at emneevaluering skjer i tråd med retningslinjer og avdelingens evalueringsplan.

Programråd er et rådgivende organ for dekan og skal bistå med kvalitetssikring og kvalitetsutvikling av studieprogrammene. Programrådet skal gi råd om blant annet sikring av faglig kvalitet og faglig utvikling i programmene, undervisnings- og vurderingsformer og læringsutbyttebeskrivelser. Hvert programråd skal ha en **programrådsleder** og en **programkoordinator**. Rollene «programrådsleder» og «programkoordinator» er ikke

beskrevet som egne roller i systemet. Programrådsleder er det som tidligere ble kalt «programansvarlig», og denne rollen er beskrevet i delegasjonsoversikten. En programkoordinator er en teknisk-administrativ stilling som blant annet har sekretariatsfunksjon for programrådet.

Utdanningsutvalget ble opprettet høsten 2021 og er rektors rådgivende fagstrategiske organ i saker som gjelder utdanning. Utvalget drøfter og gir råd om blant annet strategi og handlingsplan for kvalitet i utdanningen, utdanningsfaglig kompetanse og utvikling samt vurdering og dokumentasjon av utdanningskvalitet. Utdanningsutvalget ledes av prorektor for utdanning og skal blant annet behandle KHiOs kvalitetsrapporter og innarbeide eventuelle merknader i styresaker.

Forskningsutvalget ble opprettet høsten 2021 og er rektors rådgivende fagstrategiske organ i saker som gjelder kunstnerisk utviklingsarbeid, forskning og doktorgradsutdanning. Utvalget har tatt over oppgavene med doktorgradsprogrammet som «programråd for ph.d.-utdanningen» hadde tidligere.

Læringsmiljøutvalget er høgskolestyrets rådgivende organ i det systematiske arbeidet med læringsmiljø ved KHiO.

Styringsdialogmøtet er et årlig møte mellom dekan, avdelingsrepresentanter og studentrepresentant, rektor, direktør og relevante representanter fra fellesadministrasjonen. Dekan rapporterer og utdyper de vesentligste utfordringene og tiltakene ved avdelingen, når det gjelder både kvalitet i utdanningen (kvalitetsrapporten) og virksomheten som helhet. Rektor og direktør gir en skriftlig strukturert tilbakemelding til avdelingen på avdelings kvalitetsarbeid for hvert av kvalitetsmålene.

Kunsthøgskolens ledergruppe er et rådgivende organ for rektor og direktør, og gruppen utgjør rektor, direktør, prorektorene og dekaner. Seksjonssjefer deltar i henhold til agenda. I kvalitetssystemet står det at alle viktige saker ved høgskolen «forutsettes drøftet med ledergruppen før det treffes beslutninger av rektor/direktør». I delegasjonsoversikten står det at ledergruppen ikke er et formelt organ, og at den ikke har beslutningsmyndighet.

Studentutvalgene (SU) er studentutvalg på avdelingene. Studentutvalgene bidrar med forslag til tiltak til dekan og holdes orientert om avdelingenes kvalitetsarbeid.

Studentrådet (SR) er det øverste studentorganet ved KHiO og består av fire valgte studentrepresentanter. Studentrepresentantene er lønnet i hver sin 10 prosents stilling og sitter i sentrale utvalg som læringsmiljøutvalget, utdanningsutvalget, klagenemnda og ansettelsesutvalget for faglige stillinger. SR skal arbeide for studentenes rettigheter, læringsmiljø og kvalitet i utdanningen. SR skal være studentenes høringsinstans og bidra med forslag til tiltak til rektor/direktør. Rådet skal holdes orientert om høgskolens kvalitetsarbeid.

3 Vurderinger og konklusjoner for de enkelte kravene

3.1 Universitets- og høyskoleloven

Kvalitetssikring

§ 1-6 Universiteter og høyskoler skal ha et tilfredsstillende internt system for kvalitetssikring som skal sikre og videreutvikle kvaliteten i utdanningen. Studentevalueringer skal inngå i systemet for kvalitetssikring.

Vurdering

Kvalitetssystemet

På bakgrunn av NOKUT-tilsynet i 2021 har KHiO gjennomført omfattende revideringer av sitt kvalitetssystem. Styrepapirer viser at KHiO lagde en fremdriftsplan for oppfølging av avvikene og regelmessig orienterte styret om status i løpet av 2022. Revideringene omfatter en gjennomgang av rolle- og ansvarsbeskrivelser, en prosessbeskrivelse med rapporteringslinjer og ansvar, ny rutine for studentevalueringer, ny handlingsplan for læringsmiljøet, rammer og retningslinje for periodiske evalueringer, tiltak for styrking av felles kvalitetskultur og styrking av studentdemokratiet.

Roller og ansvarsbeskrivelser

I samarbeid med blant annet dekanene og utdanningsutvalget har prorektor for utdanning hatt en gjennomgang av roller- og ansvarsbeskrivelser, og det er blitt gjort en rekke endringer og presiseringer. Emneansvarlig er en ny og formalisert rolle som er beskrevet i kvalitetssystemet. Emneansvarlige skal planlegge og gjennomføre emnet og sikre at emneevaluering skjer i tråd med retningslinjer og avdelingens evalueringsplan. Et annet grep er presiseringer av programrådets rolle. Alle studieprogram skal nå ha et programråd med medlemmer blant emneansvarlige og andre ansatte i undervisnings- og forskerstillinger. Mandatet for programrådene er beskrevet både i kvalitetssystemet og i delegasjonsoversikten. Møter fra rådene skal referatføres og arkiveres, og KHiO har laget en mal for slike referat. To viktige roller i programrådet er programrådsleder og programkoordinator, og rollene er obligatoriske. Som nevnt i kapittel 2.2 er disse rollene oppført i kvalitetssystemet, men ikke ytterligere beskrevet.

Forskningsutvalget og utdanningsutvalget er to nye utvalg på institusjonsnivå. Utvalgene er rektors fagstrategiske organ i saker som gjelder kunstnerisk utviklingsarbeid, forskning og doktorgradsprogrammet og saker som gjelder utdanningsfeltet. Utvalgenes mandat er beskrevet både i kvalitetssystemet og i delegasjonsoversikten. Alle avdelingene skal være representert i utvalgene, og medlemmene i utdanningsutvalget skal helst være knyttet til programrådsarbeid ved sin avdeling.

Komiteen er av den oppfatning at tydelige rolle- og ansvarsbeskrivelser er en forutsetning for at et kvalitetssystem skal kunne sikre og utvikle kvaliteten i studieprogrammene. De

sakkyndige ser at KHiO har lagt vekt på rollebeskrivelser i revideringsprosessen, og at det formelle rundt roller og utvalg i KHiOs kvalitetssystem nå er på plass. Det er vanskelig for komiteen å se effekten av endringene, spesielt på studieprogramnivå, fordi de nye rollene og organene kun har fått virke et drøyt år, men flere ulike grupper som ble intervjuet under institusjonsbesøket, kunne bekrefte at endringene oppleves som svært positive. Undervisere og emneansvarlige kunne rapportere om en tydelig utvikling hvor kvalitetssystemet var mer konkret, og at det var lettere å få et overblikk over arbeidsoppgavene. Emneevalueringene oppleves som mer detaljerte, og rollen som emneansvarlig oppleves som mer formalisert. Emneansvarlige har fått mer ansvar. Det kan være arbeidskrevende for den enkelte, men både emneansvarlige og undervisere generelt opplever likevel endringen og tydeliggjøringen av ansvaret som positivt.

På institusjonsnivå har utdanningsutvalget fått en sentral funksjon, og utvalget er et viktig element i kvalitetssystemet. Referater fra utvalget viser at det diskuterer sentrale temaer for økt kvalitetskultur og videreutvikling av kvaliteten i både utdanningene og den samlede studieporteføljen. Komiteen opplever utdanningsutvalget som samlende og mener at det fungerer som et nav for å opprettholde dialogene oppover og nedover i organisasjonen, og at det kan bidra til å knytte avdelingene og KHiOs ledelse tettere sammen. I KHiOs kvalitetsrapport fra 2021/22 blir utdanningsutvalget beskrevet som «viktig for å løfte strategiske diskusjoner rundt utdanningskvalitet, utdanningsfaglig kompetanse og studiekvalitet på institusjonsnivå, samt for å få fremdrift i utvikling av godt forankrede tiltak».

Når den nye styringsformen trer i kraft fra 1. august 2023, vil KHiO måtte revidere både kvalitetssystemet og delegasjonsoversikten på nytt. Komiteen vil oppfordre KHiO til å benytte anledningen til å få de to sentrale dokumentene til å henge bedre sammen og utfylle hverandre. Delegasjonsoversikten er ikke oppdatert i tråd med kvalitetssystemet og inneholder også rådgivende roller/organer som ikke har faktisk myndighet. Rollene i kvalitetssystemet kunne videre vært beskrevet mer utfyllende, eksempelvis rollene som programrådsleder og programkoordinator.

KHiO er en forholdsvis liten institusjon, og høgskolen har relativt mange roller og utvalg. Mange ansatte må ha flere roller, og komiteen er usikker på om de ansatte klarer å skille mellom de ulike rollene, utvalgene og linjene i organisasjonen. Ansatte som komiteen snakket med under institusjonsbesøket, kunne til dels bekrefte utfordringer knyttet til overlappende eller flere roller. Flere rapporterte også om at de nå overpresterte i avdelingene. I tillegg virker det utfordrende at *master i design* har valgt å ha tre programansvarlige som til sammen skal ivareta programrådslederfunksjonen. Komiteen anbefaler KHiO å være oppmerksom på dette, og håper at høgskolen, etter hvert som den får mer erfaring med hva som fungerer etter hensikten i det reviderte kvalitetssystemet, vil justere og forenkle antall utvalg, arbeidsgrupper, roller og møtehyppighet.

Kvalitetsrapporter og rapporteringslinjer

Som nevnt ovenfor har revideringene også omfattet en ny prosessbeskrivelse med rapporteringslinjer og ansvar, formalisert gjennom «Vedlegg 2: Overordnet

prosessbeskrivelse for kvalitetsarbeid» i kvalitetssystemet. Vedlegget er en tabell med tidsfrister, aktivitet og beskrivelser av aktivitetene. Aktivitetene omhandler prosess, resultat og evaluering av kvalitetsrapportene fra avdelingsnivå, fellesadministrasjonen og KHiOs kvalitetsrapport. Prosessbeskrivelsen viser hvordan de store «kvalitetsløyfene» skal gjennomføres, og hvordan det skal arbeides med sløyfene/kvalitetsarbeidet på avdelingene, via dekan og til institusjonsnivå (gjennom ledermøter, utdanningsutvalg, rektor og direktør, fellesadministrasjon), og tilbake igjen til dekan og fagmiljø. KHiO dokumenterer videre at hver avdeling er bedt om å lage egne interne årshjul på avdelings- og studieprogramnivå som skal baseres på institusjonens prosessbeskrivelse. Malen til kvalitetsrapportene har fått et nytt format, som blant annet skal sikre overgangen mellom fjorårets og årets kvalitetsrapport, samt regler for arkivering og dokumentasjon. Komiteen forstår det som at den nye malen også forsøker å dreie rapporteringen fra å rapportere «oppover» og til andre, til å bruke rapporten som et verktøy i eget kvalitetsarbeid. Målet med dreningen er å få tiltakene mer realistiske ut fra gjeldende rammer og ressurser, og at ekstra behov meldes inn via linjen.

Et viktig steg i rapporteringslinjen på institusjonsnivå er styringsdialogmøtet. De årlige styringsdialogmøtene foregår mellom en avdeling (dekan, avdelingsrepresentanter og studentrepresentant), KHiOs ledelse og relevante representanter fra fellesadministrasjonen. Som nevnt i kapittel 2.2. skal man i møtet utdype og diskutere det som har kommet frem i kvalitetsrapporteringen, og avdelingen får i etterkant også en skriftlig tilbakemelding på rapporteringen. Komiteen har sett eksempler på gode og konstruktive tilbakemeldinger på avdelingenes rapporter og mener møtene er gode grep for å styrke dialogen mellom avdelings- og institusjonsnivå. I intervjuet med dekanene ble det også kommentert at både kvalitetsrapporten og styringsdialogen har blitt skjerpet, og at det nå er tydeligere hvem som har oppfølgingsansvar for de ulike tiltakene som er beskrevet.

Komiteen mener at KHiO har fått på plass en tydeligere rapporteringslinje på institusjonsnivå som viser hvordan kvalitetsrapportene på de ulike nivåene skal behandles i organisasjonen. Komiteen forstår at det kan være hensiktsmessig at avdelingene lager egne årshjul basert på størrelse og behov, men anbefaler likevel KHiO å vurdere om dette er hensiktsmessig, da det er flere likheter enn ulikheter mellom avdelingene. En overordnet prosessbeskrivelse og seks ulike årshjul virker mye for en såpass liten institusjon som KHiO. Komiteen er klar over at kvalitetssystemets «visuelle profil» er annerledes på intranettet enn i dokumentasjonen, men mener likevel at KHiO med fordel kan fortsette å videreutvikle kvalitetssystemet og *visualisere* rapporteringslinjer, prosesser og ordninger for å gjøre kvalitetssystemet mer brukervennlig.

Kvalitetssystemet til KHiO er ikke nytt, men det har vært igjennom omfattende revideringer siden forrige NOKUT-tilsyn. Siden det tar tid å gjennomføre og dokumentere nye revideringer, har KHiO begrenset dokumentasjon av praksis og erfaringer med endringene. KHiO skriver selv i kvalitetsrapporten for 2021/22 at det er for tidlig å se effekter av utviklingen av kvalitetssystemet og alle tiltak som er gjennomført. Høgskolen mener likevel at studiekvalitet har fått større oppmerksomhet i alle avdelinger og studieprogram, noe

som har resultert i bedre forståelse for studiekvalitet og kvalitetsprosesser, bedre rolleforståelse og rapportering samt flere kollegiale diskusjoner og dialoger med studentnivået rundt utdanningskvalitet. Komiteen fikk bekreftet disse refleksjonene under institusjonsbesøket og er enig i kvalitetsrapportens vurderinger. De sakkyndige anbefaler KHiO å legge vekt på *innholdet* i rapporteringene fremover slik at dokumenteringen blir mer informativ og et nyttig verktøy i kvalitetsarbeidet. Basert på revideringene som er gjort, kvalitetssystemets malverk og det brede forankringsarbeidet blant ansatte og studenter i organisasjonen, mener komiteen at kvalitetssystemet ved KHiO tilfredsstiller kravene om å sikre og videreutvikle kvaliteten i utdanningene.

Studentevalueringer

Studentevalueringer er beskrevet i kvalitetssystemets del to og i fasen om innhenting av informasjon. Studentene evaluerer gjennom emneevalueringer, KHiOs årlige studentundersøkelse og nasjonale undersøkelser som Studiebarometeret og SHoT-undersøkelsen. Ved vurdering av måloppnåelse på de seks målområdene skal informasjonen blant annet komme fra studentene. Komiteen mener det er tydelig at studentevalueringer inngår som et sentralt element i høgskolens kvalitetssystem, og at KHiO har styrket de formelle og skriftlige kanalene for studentevalueringer siden forrige tilsyn. Se også komiteens vurderinger under studietilsynsforskriften § 4-1 (4).

Konklusjon

Kravene i universitets- og høyskoleloven § 1-6 er oppfylt.

Læringsmiljø

§ 4-3 (5) Institusjonens arbeid med læringsmiljøet skal dokumenteres og inngå som en del av institusjonens interne system for kvalitetssikring etter § 1-6.

Vurdering

Kunsthøgskolen i Oslo sitt arbeid med læringsmiljø inngår i høgskolens kvalitetssystem og er ett av seks målområder i kvalitetsarbeidet. Målområdet læringsmiljø blir beskrevet i malen for kvalitetsrapportene og blir definert slik:

- (strategi) Vi skal tilby et læringsmiljø der studentene utvikler seg profesjonelt og personlig.
- (prosess) Kunsthøgskolens læringsmiljø skal preges av studentmedbestemmelse, nulltoleranse for mobbing og trakassering og rådgivning for studenter som får problemer med gjennomføring.
- (prosess) Det skal være undervisningslokaler, bibliotek, verksteder og utstyr som er tilpasset faglige behov, og som har gode rutiner for drift og utvikling.

I malen for kvalitetsrapporten har KHiO også kategorisert og definert psykososialt læringsmiljø, organisatorisk læringsmiljø, fysisk og digitalt læringsmiljø og pedagogisk læringsmiljø. Grunnlagsdokumentene som skal brukes ved vurdering av målområdet, er studentundersøkelsene, SHoT-undesøkelsen og Studiebarometeret. Malen har også støttespørsmål der hensikten er å vurdere hvordan studentdemokrati og studentinvolvering fungerer, styrker og utfordringer ved det psykososiale læringsmiljøet og styrker og utfordringer ved de fysiske rammene og støttefunksjonene som skal støtte opp under studentenes læringsprosess. Prosessen rundt rapporteringen av målområdet læringsmiljø skal være tilsvarende de andre målområdene beskrevet i avsnittet «Kvalitetsrapporter og rapporteringslinjer» i komiteens vurderinger av § 1-6. Siden læringsmiljø er et målområde, skal det rapporteres om læringsmiljø på studienivå, avdelingsnivå, i fellesadministrasjonen og på institusjonsnivå. Det skal også rapporteres om læringsmiljø i de periodiske evalueringene.

Komiteen har sett mange eksempler på at læringsmiljø blir dokumentert på alle de nevnte nivåene. Dokumentasjonen viser at avdelingene er spesielt opptatt av den psykiske helsa til studentene og det fysiske læringsmiljøet, og dette gjenspeiles også på institusjonsnivå og ble bekreftet av LMU under institusjonsbesøket. Det fysiske læringsmiljøet er svært viktig for KHiO. Utdanningene er i stor grad praktiske, og egnede fysiske og digitale fasiliteter spiller en direkte rolle for å utdanne studentene til profesjonelle kunstnere og designere. Flere avdelinger rapporterer om utfordringer med lite lys, dårlig luft, plassproblemer og tilgang til og fordeling av spesialrom og verksteder. KHiOs kvalitetsrapport bekrefter avdelingenes kvalitetsrapporter og beskriver et stort etterslep og prekære behov i byggingsmassen som berører kjernevirksomheten. I rapporteringen følger KHiO opp med tiltak. I samarbeid med Statsbygg har KHiO for eksempel gjennomført et større arealutviklingsprosjekt som omhandler fysisk læringsmiljø. Prosjektet har identifisert sentrale utfordringer og dilemmaer samt forslag til arealoptimalisering. Komiteen mener at KHiOs dokumentasjonen av det fysiske læringsmiljøet er viktig for å kunne gi ledelsen og

styret et godt kunnskapsgrunnlag for videre prioriteringer. KHiO skriver i kvalitetsrapporten for 2021/22 at den vanskelige økonomiske situasjon ved høgskolen vil utfordre utviklingen av det fysiske læringsmiljøet fremover.

Videre viser KHiO til at høgskolen, fra studieprogram til rektorat, også er opptatt av den psykiske helsa til studentene. I kvalitetsrapporten for 2021/22 skriver KHiO at selv om studentundersøkelsene viser at det store flertallet rapporterer om høy tilfredshet med valg av utdanning, god helse og høy livskvalitet, har også andelen som rapporterer om uhelse og dårlig livskvalitet, økt både i omfang og i alvorlighetsgrad. KHiO skriver videre at dette samfunnsproblemet trolig blir forsterket i enkelte miljøer ved høgskolen grunnet høy konkurranse og et prestasjonsorientert miljø. Komiteen vil rose KHiO for at høgskolen tar psykisk helse på alvor, og at den gjennom flere ulike tiltak og prosjekter viser at det psykososiale læringsmiljøet er høyt på dagsorden, både på studieprogramnivå, avdelingsnivå og institusjonsnivå. Eksempler på læringsmiljøarbeid og tiltak på institusjonsnivå er en fagdag om psykisk helse og studentvelferd, fadderordninger, kompetanseutvikling og informasjon for ansatte om forebygging av psykiske helseutfordringer, styrking av studieadministrasjonen med en 50 prosents stilling for å støtte studentdemokratiet, oppstart av «Akers Mek» som studentenes eget sted for foreningsliv og lavterskel arrangementer og andre sosiale møteplasser på campus for studentene.

I kvalitetssystemet og i delegasjonsoversikten er KHiOs læringsmiljøutvalg (LMU) beskrevet med hvem som skal sitte i utvalget, og hvordan høgskolen oppnevner representanter, og det er utarbeidet et mandat som omhandler arbeidsoppgaver og ansvar. Komiteen har også sett utkast til en prosessbeskrivelse som skal understøtte og sikre at LMU oppfyller sitt mandat. LMU skal kontrollere det systematiske arbeidet med læringsmiljøet, rapportere direkte til høgskolestyret og gi en årlig rapport om institusjonens arbeid med læringsmiljø.

I studieåret 2022/23 har KHiO utvidet LMUs mandat og endret sammensetningen av LMUs representanter fra åtte til seks medlemmer. Hensikten med endringene har vært å legge til rette for en mer effektivt og hensiktsmessig organisering av utvalget. Studentrepresentantene utgjør tre av de fire som sitter i SR, og fra høgskolen er prorektor for utdanning, en programrådsleder og seksjonssjef for teknisk produksjon faste representanter. SiO Helse er fast observatør og blir omtalt i høgskolens redegjørelse som en viktig samarbeidspartner, særlig i forbindelse med pandemien og i arbeidet med studentenes helse og psykososiale læringsmiljø.

KHiO har svart opp forrige NOKUT-tilsyn med også å lage en ny handlingsplan for læringsmiljøarbeidet, og prosessen har vært ledet av LMU. Prosessen har blant annet involvert avdelingenes studentutvalg (SU), som fikk i oppgave å kartlegge dagens situasjon, å se på fremtidige ønsker og behov og å foreslå konkrete tiltak. LMU har jobbet videre med problembeskrivelsene og skissert ønsket fremtidig situasjon og fokusområder, som så har vært på høring i hele organisasjonen. Komiteen vurderer at arbeidet med handlingsplanen «Systematisk arbeid med læringsmiljø» har styrket LMUs rolle ved KHiO. LMU skal kontrollere høgskolens arbeid med læringsmiljø ved å bruke en tydelig plan med fire

innsatsområder med underliggende delmål. De fire innsatsområdene er de samme som det blir rapportert om i kvalitetsrapportene (psykososialt, organisatorisk, fysisk, digitalt og pedagogisk læringsmiljø). Komiteen mener det er fornuftig at LMUs årsrapport fremover struktureres rundt de overordnede målene. Årsrapporten vil dermed kunne brukes til å utvide kunnskapsgrunnlaget for høgskolens ledelse og styre og arbeidet med læringsmiljø ved institusjonen.

I mars 2022 reviderte KHiO også varslingsrutinen sin. Rutinen gjelder for både ansatte og studenter og forklarer blant annet hva et varsel er, hvem som utgjør varslingsmottaket ved KHiO, og hvordan varselet skal behandles. Rutinen er tilgjengelig på HR-portalen for de ansatte. På KHiOs nettsider ligger siden «Si-ifra om læringsmiljøet» lenket fra forsiden, og informasjonen på nettsiden er en justert versjon av varslingsrutinen, tilpasset studentene. Her kan også studentene sende inn sitt varsel igjennom et nytt og sikkert varslingsskjema. Nettsiden gir også god informasjon om studentombudet, blant annet gjennom en video som beskriver tilbudet og hva studentombudet kan bistå studentene med.

Gjennom studentundersøkelsen får KHiO kunnskap om hvor godt studentene kjenner til varslingskanalen. Studentundersøkelsen viser at det fortsatt er store forskjeller ved de ulike avdelingene på studentenes kjennskap til varslingsmulighetene. Undersøkelsen viser at særlig de visuelle avdelingene bør jobbe bedre med å spre informasjonen. Under institusjonsbesøket fortalte likevel studentene og representantene fra LMU om et synligere varslingssystem. Nye studenter får informasjon om varslingssystemet på første informasjonsmøte, og informasjon om varslingsrutiner ligger inne i alle kursplaner i Canvas. Komiteen har inntrykk av at samarbeidet mellom Studentombudet og KHiO fungerer godt. De sakkyndige mener dette samarbeidet er spesielt viktig ved en institusjon som KHiO, hvor det er små miljøer som også potensielt kan påvirke videre karriere og arbeidsliv for studentene. Studentombudet er en upartisk sparringspartner for både studentene og KHiO, og det ble bekreftet at ombudet brukes i varslingssaker, at KHiO legger til rette for at saker skal løses, og at studentombudstjenesten blir brukt.

Komiteen vurderer at høgskolen har de pålagte formelle strukturene på plass, og at læringsmiljøarbeidet inngår som en del av institusjonens dokumenterte kvalitetsarbeid.

Konklusjon

Kravene i universitets- og høyskoleloven § 4-3 (5) er oppfylt.

3.2 Studiekvalitetsforskriften

Periodiske evalueringer

§ 2-1 (2) Institusjonene skal gjennomføre periodiske evalueringer av studietilbudene sine. Representanter fra arbeids- eller samfunnsliv, studenter og eksterne sakkyndige som er relevante for studietilbudet, skal bidra i evalueringene. Evalueringsresultatene skal være offentlige.

Vurdering

Rammene for den periodiske evalueringen ble vedtatt på styremøte i mars 2020, og «Retningslinjer for periodisk evaluering av studietilbud på Kunsthøgskolen i Oslo» ble vedtatt i januar 2021. Høgskolens retningslinjer for periodisk evaluering var altså vedtatt før forrige NOKUT-tilsyn, men høgskolen hadde da ennå ikke gjennomført noen periodiske evalueringer. Siden den gang har KHiO gjennomført én periodisk evaluering, mens en annen er igangsatt. Periodisk evaluering av *master i teater* ble gjennomført i studieåret 2021/22. Både bachelor- og masterprogrammene i billedkunst ble påbegynt i 2022, men evalueringen var ikke ferdigstilt før NOKUTs sakkyndige komité skulle gjøre sine vurderinger.

Periodisk evaluering inngår i KHiOs kvalitetssystem som en del av beskrivelsen av høgskolens informasjonsinnhenting. Ifølge kvalitetssystemet skal periodisk evaluering av KHiOs studietilbud skje hvert sjette år. Formålet med de periodiske evalueringene er å «identifisere utfordringer og utforme tiltak som utvikler kvaliteten på det enkelte studieprogrammet». Evalueringene skal undersøke studietilbudets kvalitet og vurdere om det har riktig innretning for å møte nåværende og fremtidig kompetansebehov. I tillegg skal evalueringene bidra til å sikre at studietilbudene samsvarer med gjeldene regelverk, og at de bidrar til å oppnå målene for utdanningskvalitet slik de er beskrevet i KHiOs strategiske plan. Selve retningslinjen for periodisk evaluering, som beskriver hvordan evalueringene skal utføres, ligger som vedlegg til kvalitetssystemet. KHiO har laget en plan for gjennomføring av periodisk evaluering som viser at studietilbudene suksessivt skal gjennomgå evaluering. Komiteen forutsetter at alle studietilbudene ved hver avdeling evalueres, og minner om at alle typer studietilbud skal gjennom periodisk evaluering.

Ifølge retningslinjen er det dekan som er ansvarlig for å igangsette evalueringen. I forberedelsesfasen skal dekan oppnevne et evalueringspanel og formulere et mandat, etter anbefaling fra programrådet. Evalueringspanelet skal bestå av to studenter fra avdelingen (en nåværende student og en nylig uteksaminert student), en til to representanter fra arbeidslivet (minst en bør være utøvende kunstner), en fagansatt med fagdidaktisk eller høgskolepedagogisk kompetanse fra en annen kunstnerisk utdanningsinstitusjon i Norge eller Skandinavia og to fagansatte fra KHiO (hvorav minst en bør være fra annen avdeling). Dokumentasjonen knyttet til evalueringen av *master i teater* og *bachelor i billedkunst* viser at KHiO har fulgt sine egne retningslinjer. Evalueringskomiteene har bestått av både

representanter fra arbeids- eller samfunnsliv, en representant fra en annen kunstnerisk utdanningsinstitusjon, fagansatte fra KHiO og studenter. Gjennomføringen av den periodiske evalueringen skal ta utgangspunkt i kvalitetssystemets seks kvalitetsområder og ende i en rapport og en handlingsplan. Retningslinjen viser hvilke spørsmål det kan være relevant å stille, og hvilke dokumenter som er sentrale for vurderingen av de ulike områdene. Dokumentasjonen viser at dekan i forkant av evalueringen av *master i teater* utarbeidet en rekke spørsmål som den periodiske evalueringen skulle belyse, og rapporten viser at komiteen hadde KHiOs målområder som utgangspunkt for sin analyse av studietilbudet.

Komiteen kjenner igjen den røde tråden i høgskolens kvalitetsarbeid ved at også de periodiske evalueringene tar utgangspunkt i de seks målområdene. Evalueringen av *master i teater* viser at panelet vurderte de seks områdene og ga høgskolen gode råd for videre utvikling av studietilbudet. Dokumentasjonen viser at evalueringen har ført til endringer på masternivå, og at endringene også har spredt seg til *bachelor i skuespill*. Det er tydelig for komiteen at den periodiske evalueringen har hatt positive konsekvenser for *master i teater*. Under institusjonsbesøket fikk komiteen vite at evalueringen opplevdes som «ekstremt nyttig». Under institusjonsbesøket kom det også frem at Teaterhøgskolen har delt av sine erfaringer med periodisk evaluering med de andre avdelingene. Dette er etter komiteens mening positivt, og de sakkyndige oppfordrer KHiO til å fortsette med slik erfaringsdeling på tvers.

Etter hvert som KHiO opparbeider seg erfaring med både avdelingenes kvalitetsrapporter og periodiske evalueringer, forslår komiteen at høgskolen ser nærmere på om rapportene utfyller hverandre, eller om de periodiske evalueringene bør justeres noe. Panelets mandat er omfattende, og kanskje kan det være hensiktsmessig å nedskalere mandatet. Et av formålene med de periodiske evalueringene ved KHiO er å vurdere om studietilbudet har riktig innretning for å møte nåværende og fremtidig kompetansebehov. Studietilbudets relevans i samfunnet er et viktig område hvor panelet med sin sammensetning kan bidra godt med kunnskap som ikke fanges så lett opp i de interne kvalitetsrapportene. Komiteen ser at dette til en viss grad er tilfellet for evalueringen av teater, men anbefaler å utvikle denne delen av evalueringen ytterligere. For å styrke perspektivet og kunnskapsgrunnlaget knyttet til arbeidslivsrelevans, kunne KHiO i forkant av de periodiske evalueringene for eksempel gjennomført en kandidatundersøkelse som panelet kunne bruke i sitt arbeid.

Det kommer frem av retningslinjene at resultatet fra de periodiske evalueringene tilgjengeliggjøres fra KHiOs offentlige postjournal. Komiteen oppfordrer imidlertid institusjonen til også å skape oppmerksomhet rundt evalueringene på sine hjemmesider, for eksempel ved å publisere evalueringene i sin helhet eller å lage korte sammendrag fra dem.

Konklusjon

Kravene i studiekvalitetsforskriften § 2-1 (2) er oppfylt.

3.3 Studietilsynsforskriften

Strategi og kvalitetsområder

§ 4-1 (1) Institusjonens kvalitetsarbeid skal være forankret i en strategi og dekke alle vesentlige områder av betydning for kvaliteten på studentenes læringsutbytte.

Vurdering

KHiOs strategi ble vedtatt av styret 13. desember 2022 og gjelder for perioden 2023–2028. Strategien sier at Kunsthøgskolen i Oslo sitt samfunnsoppdrag er å «utdanne utøvende og skapende kunstnere og designere, drive kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning på høyt internasjonalt nivå og formidle kunnskap om Kunsthøgskolens aktiviteter, virksomhet og verdier». Strategien peker ut tre fokusområder, og hvert fokusområde har en beskrivelse og et sett med mål. Målene konkretiserer ambisjonene og omhandler kjernevirksomheten ved KHiO, nemlig undervisning, forskning og kunstnerisk utviklingsarbeid og formidling:

1. «Kunstnerisk kjerne» er den grunnleggende forutsetningen for all virksomhet ved høgskolen. All aktivitet ved KHiO skal bygges fra «kjernen», som er kunstnerisk praksis, utviklingsarbeid og forskning. Den kunstneriske kjernen skal også prege underviser- og veilederrollen, og ansees som en forutsetning for høy utdanningskvalitet.
2. «Bærekraft» innebærer at KHiO skal være et forbilde rundt bærekraftig ressursbruk. Bærekraftbegrepet blir brukt i vid forstand, og målene omhandler ressursbruk innen forvaltning, læringsmiljø/infrastruktur, økonomi og menneskelige ressurser, både på institusjonsnivå (mangfold og kultur) og på individnivå (for den enkelte utdannende kunstner).
3. «Strategisk samhandling» omhandler både samhandling internt, for å styrke kjernevirksomheten, og ekstern samhandling og samarbeid for å stryke den «kunstneriske kjernen». Dette skal stimulere til høy faglig relevans og kvalitet, og KHiO ønsker at man gjennom internt og eksternt samarbeid kan frigi ressurser og skape nye handlingsrom og synergier for institusjonen, avdelingene og den enkelte kunstner.

Strategien skal fungere som en ramme for høgskolens prioriteringer og det årlige arbeidet med virksomhetsplaner og rapporter. Komiteen mener det er positivt at samhandling er satt så tydelig på dagsordenen, og at KHiO har satt strategiske mål for samarbeid, styrking av organisasjonskultur og felles strukturer for høgskolens studietilbud. Komiteen ser at den interne samhandlingen er styrket i for eksempel høgskolens arbeid med å fremme forskningsbasert utdanning. Som nevnt ovenfor sier strategien at utdanningene skal være forankret i det fremste innenfor kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning, og at høgskolen skal bidra til fremtidens kunnskaps- og samfunnsutvikling. Kvalitetsrapporten for 2021/22 vurderer forholdet mellom forskning og kunstnerisk utviklingsarbeid og utdanning og studieprogram, og komiteen ser det som positivt at forskningsbasert utdanning blir diskutert i rapporten. Videre mener komiteen at slike eksempler bidrar til å forankre

kvalitetsarbeidet i strategien. Etableringen av forskningsutvalget og utdanningsutvalget har også vært viktig for den interne samhandlingen. Utvalgene vurderer utdanning og forskning på tvers av institusjonen, noe komiteen anser som sentralt blant annet for å oppnå de strategiske målene.

Strategien er forholdsvis ny og har ført til små revideringer av kvalitetssystemet. Revideringene omhandler kun den første av de tre hovedlinjene i kvalitetsarbeidet ved høgskolen, nemlig «strategiske mål for studiekvalitet». Den nye strategien er konkretisert i kvalitetssystemet og publisert på KHiOs nettsider, hvor de slår fast at de gjennom sitt kvalitetsarbeid skal

- arbeide for mangfold i rekrutteringen av ansatte og studenter
- ha en robust studieportefølje
- sørge for at institusjonens utdanninger er forankret i kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning
- gi studentene relevant yrkeskompetanse til å takle mentale og faglige utfordringer
- ha fokus på utdanningsfaglig kompetanse
- sørge for at akademisk frihet, ytringsfrihet og etiske og forskningsetiske retningslinjer danner grunnlaget for undervisning og forskning
- etablere felles arenaer hvor kollegiet kan samles for å utvikle forsknings- og delingskulturen og lærings- og utdanningskulturen

Komiteen mener KHiO har jobbet godt med den nye strategien. Det er tydelig at kvalitetsarbeidet er forankret i strategien, og at strategien gir retning til kvalitetsarbeidet. Se også komiteens vurderinger under studietilsynsforskriften § 4-1 (2).

Målområder

Som nevnt i kapittel 2.2. har KHiO beskrevet seks målområder for kvalitetsarbeidet, nemlig 1) rekruttering, 2) studieprogram, 3) utdanning og læring, 4) internasjonal mobilitet, 5) læringsmiljø» og 6) fagmiljø. Kvalitetsområdene danner utgangspunktet for kvalitetsrapportene, og det er i KHiOs rapportmaler at målområdene operasjonaliseres. I malen for kvalitetsrapportene beskrives målområdene med kulepunkter, og malen viser hva slags kildegrunnlag som skal brukes under hvert målområde. Målområdene er sentrale i den systematiske kontrollen av studietilbud, og de utgjør grunnlaget for vurderingene ved periodisk evaluering.

Komiteen vil utfordre KHiO til å videreutvikle målområdene etter hvert som høgskolen får mer erfaring med den nye strategien og ny kunnskap fra kvalitetsrapportene. Komiteen mener målområdene godt kunne ha vært definert tydeligere i kvalitetssystemet og operasjonalisert i lys av den nye strategien og kulepunktene beskrevet ovenfor. For eksempel bør høgskolen vurdere om rapportmalens målepunkter og kildegrunnlag svarer godt nok ut strategien og kulepunktene beskrevet ovenfor, og om høgskolen bør revidere rapportmalen. Komiteen savner flere vurderinger rundt arbeidslivsrelevans. Det er for eksempel ikke tydelig om KHiO har god nok informasjon om hvor og hvordan studenten bruker sin kunnskap og sine ferdigheter etter endt utdanning.

Komiteen forstår at et av KHiOs særtrekk er håndverkstradisjonen, hvor forholdet mellom «mester» og «svenn» står sentralt i læringen. Et sterkt fagmiljø av utøvende kunstnere som jobber aktivt i kultur- og samfunnslivet ved siden av å undervise, er svært viktig for KHiO og blir sett på som en viktig forutsetning også for arbeidslivsrelevans. Vurderinger knyttet til fagmiljø dekker derfor en stor del av behovet for vurderinger av utdanningenes relevans, men komiteen mener at også relevanskvalitet kunne vært mer eksplisitt vurdert, enten som en del av vurderingene knyttet til studieporteføljen, som et eget målområde eller i forbindelse med periodiske evalueringer. KHiOs strategi er tydelig på at høgskolens samfunnsoppdrag er å utdanne utøvende kunstnere som skal bli viktige aktører i kunst- og kulturlivet og i samfunnsutviklingen. Videre ønsker høgskolen å gi studentene relevant yrkeskompetanse til å håndtere mentale og faglige utfordringer gjennom et langt og bredt yrkesliv. Komiteen mener det ville være interessant om KHiO mer eksplisitt reflekterte rundt hva som skal til for å utdanne slik yrkeskompetanse.

KHiOs kvalitetsarbeid er forankret i strategien, og komiteen anser målområdene som sentrale i KHiOs kvalitetsarbeid. Til sammen dekker målområdene de vesentligste områdene av betydning for kvaliteten på studentenes læringsutbytte.

Konklusjon

Kravene i studietilsynsforskriften § 4-1 (1) er oppfylt.

Forankring og kvalitetskultur

§ 4-1 (2) Kvalitetsarbeidet skal være forankret i institusjonens styre og ledelse på alle nivåer. Institusjonen skal gjennom kvalitetsarbeidet bidra til å fremme en kvalitetskultur blant ansatte og studenter.

Vurdering

Forankring

Høgskolestyret er det øverste organet ved KHiO. Styret har ansvar for at den faglige virksomheten holder høy kvalitet, og for at institusjonen drives i henhold til gjeldende regelverk. Styret skal følge og behandle utviklingen i kvalitetsarbeidet gjennom orienteringer på styremøter. Frem til endringen i ledelsesform trådte i kraft 1. august 2023, var rektor styrets leder og hadde på vegne av styret det overordnede ansvaret for utdanningskvalitet og tiltak på institusjonsnivå. Dokumentasjonen viser at styret i etterkant av det forrige NOKUT-tilsynet har behandlet flere saker som angår KHiOs kvalitetsarbeid. Blant annet har KHiO gjennomført omfattende revideringer av sitt kvalitetssystem, og styrepapirer viser at KHiO og høgskolestyret har fulgt en fremdriftsplan for oppfølging av avvikene. Dokumentasjonen viser også at styret har behandlet KHiOs kvalitetsrapporter, og under institusjonsbesøket kom det frem at styret bidrar aktivt i diskusjoner rundt oppfølging av rapportene, både på institusjonsnivå og på avdelingsnivå.

Dokumentasjonen viser videre at prorektor for utdanning spiller en viktig rolle i kvalitetsarbeidet ved KHiO, noe som ble bekreftet i samtaler under institusjonsbesøket. Som vist i kapittel 2.2 sitter prorektor i flere sentrale utvalg, deriblant utdanningsutvalget, læringsmiljøutvalget og institusjonens ledergruppe, og deltar også i rektor- og direktørmøtet og i styringsdialogmøter med avdelingene. Det går tydelig frem av dokumentasjonen at prorektor for utdanning har vært svært sentral i en rekke prosesser, som å få på plass handlingsplan for læringsmiljø og å initiere en arbeidsgruppe for UH-pedagogikk i samarbeid med Norges musikkhøgskole og Norges idrettshøgskole. Under institusjonsbesøket kom det videre frem at nåværende prorektor for utdanning har vært spesielt viktig i arbeidet med kvalitetssystemet etter det forrige NOKUT-tilsynet, og at prorektor fungerer som et bindeledd mellom avdelingene og rektor. Komiteen mener at rektoratet, særlig gjennom prorektorens rolle, er påkoblet sentrale prosesser som gjelder kvalitetsarbeidet ved institusjonen, og at kvalitetsarbeidet i så måte er godt forankret i ledelsen på øverste nivå.

Komiteen merker seg imidlertid at det har vært en rekke utskiftinger i ledergruppen de siste årene, og mener at dette har påvirket virksomheten negativt og bidratt til å gjøre kvalitetsarbeidet sårbart. I samtaler under institusjonsbesøket kom det frem at ledergruppa er bevisst denne utfordringen, og at systematikken som nå er utarbeidet, er med på å sikre at den viktigste informasjonen fra kvalitetsarbeidet blir bevart og formidlet videre. Andre tiltak, som konstituering av rektor, arbeid med å få dekaner til å ønske å sitte to perioder og vektlegging av overlapp og støtte for de som begynner, er ifølge ledelsen også tiltak som kan skape kontinuitet i arbeidet med kvalitet. Komiteen mener det er bra at ledelsen er oppmerksom på de utfordringene hyppige lederskrifter kan føre med seg. De sakkyndige vil

også trekke frem systematikken i rapportering og dokumentering som positivt, og mener dette bidrar til å forebygge sårbarhet ved utskiftning av personale på alle nivå. Komiteen ser videre at styret har vært tett koblet på kvalitetsarbeidet de siste årene, og forutsetter at styret fortsetter å følge opp dette arbeidet.

På avdelingsnivå har dekan og programrådsledere et særlig ansvar når det gjelder kvalitetsarbeidet. Dekan har det overordnede ansvaret for utdanningskvalitet på avdelingsnivå, mens programråd og programrådsleder har ansvar på studieprogramnivå. Dekanene deltar i ledermøtene på institusjonsnivå og har ansvar for å bringe informasjon både opp til institusjonsledelsen og ned til de respektive avdelingene. Spesielt spiller dekanene en viktig rolle i forbindelse med styringsdialogmøtene, og de inngår også i høgskolens ledergruppe, noe som bidrar til å forankre kvalitetsarbeidet på tvers av organisasjonen. Dokumentasjonen viser at dekanene er godt informert om og involvert i kvalitetsarbeidet ved avdelingene. Dekanene deltar på avdelingsmøter/kontormøter, på SU-møter og i programrådsmøter, og de nedsetter og er involvert i ulike arbeidsgrupper. Under institusjonsbesøket kom det også frem at dekanene er «tett på» studieprogrammene. Studentene opplever at det er kort vei mellom avdelingsledelse og studentutvalgene, og at det derfor er lett å melde fra om saker.

Under institusjonsbesøket kom det frem at programrådene har litt ulik organisering ved de ulike avdelingene, men at de i all hovedsak fungerer rådgivende for dekan, og at dekan ved de fleste avdelinger blir invitert med i programrådsmøter eller kommer med innspill til saker som skal diskuteres. Programrådene og programrådslederne er dermed et viktig ledd mellom avdelingsledelsen og de ulike emnene og programmene. Under institusjonsbesøket kom det også frem at programrådslederne mener at det nye kvalitetssystemet har bidratt til mer systematikk og transparens i kvalitetsarbeidet, noe som gjør at det er lettere å følge med på hvordan programmet utvikler seg. Det er komiteens oppfatning at programrådene er godt involvert i og informert om kvalitetsarbeidet som finner sted ved institusjonen.

Komiteen mener at styringsdialogmøtene mellom høgskoleledelsen og de enkelte avdelingene har spilt en viktig rolle for kvalitetsarbeidet, også når det gjelder forankring. Styringsdialogmøtene foregår mellom dekan, representanter fra avdelingen, studentrepresentanter, rektor, direktør og representanter fra fellesadministrasjonen. I disse møtene redegjør dekan for avdelingens kvalitetsrapport og de viktigste utfordringene og tiltakene knyttet til avdelingens kvalitetsarbeid. Referat fra styringsdialogmøtet ved Teaterhøgskolen viser blant annet at avdelingens vurderinger av målområder som undervisning, søkertall, kvalitet i utdanning, rekruttering, økonomi og ressurser ble diskutert. Ifølge kvalitetssystemet skal rektor og direktør i etterkant av møtet gi avdelingen en skriftlig tilbakemelding på avdelingens kvalitetsarbeid, med utgangspunkt i kvalitetsmålene. I tilbakemeldingen til avdeling design anbefalte ledelsen blant annet å reflektere over ambisjonsnivå og antall tiltak i kvalitetsrapportene, og å beskrive mer konkret hvordan avdelingen skal jobbe med de ulike kvalitetsområdene. Styringsdialogmøtene er på den måten en sentral del av tilbakemeldingssløyfen ved KHiO.

Det er komiteens inntrykk at høgskolens ledere på flere nivåer har fått styrket sin rolle i kvalitetsarbeidet som følge av revideringene i kvalitetssystemet. Kvalitetsrapportene og styringsdialogene er viktige i kvalitetsarbeidet, og de sikrer at alle nivåer er informert og involvert i arbeidet.

Kvalitetskultur

Ved forrige NOKUT-tilsyn konkluderte komiteen med at KHiO måtte arbeide for å etablere en felles kvalitetskultur ved institusjonen, og iverksette tiltak for å fremme samarbeid og erfaringsdeling på tvers av avdelingene. KHiO har gjennomført mange store prosesser og revideringer som også omfatter tiltak for å styrke en felles kvalitetskultur og studentdemokratiet, og komiteen mener det er en forutsetning for å fremme kvalitetskultur. Å fremme kvalitetskultur blant ansatte og studenter innebærer blant annet at institusjonen legger til rette for kunnskapsdeling, medvirkning og arenaer for diskusjon om kvalitetsarbeidet og kvaliteten i studietilbudene, og komiteen kan se at KHiO har gjennomført flere tiltak som fremmer nettopp dette. Mandater, rutiner, roller og informasjon er tydeligere beskrevet i kvalitetssystemet. Under institusjonsbesøket kom det frem at både arbeidet som er gjort i etterkant av forrige tilsyn, og arbeidet med periodisk evaluering bidrar til å fremme kvalitetskultur ved institusjonen.

Tverrfaglige og avdelingsvise møteplasser

KHiOs ledelse har også initiert en rekke møteplasser på tvers av organisasjonen. Et eksempel er konferansen *Fokus på utdanning,* som arrangeres årlig for de fagansatte, og hvor formålet er å rette søkelys mot aktuelle temaer knyttet til utdanning. Et annet eksempel er *Utdanningsforum*, et månedlig frokostmøte hvor ansatte inviteres til å snakke om pågående utdanningsprosjekter eller utdanningspraksis. Også seminarer knyttet til utdanningsfaglig kompetanse er eksempler på møteplasser på tvers, og det kom frem under institusjonsbesøket at de ansatte setter pris på slike tverrfaglige møteplasser. Komiteen oppfordrer derfor KHiO til å fortsette å legge til rette for slike møteplasser på tvers av organisasjonen.

Dokumentasjonen viser videre at det finnes faglige og sosiale møteplasser også på avdelingsnivå. For eksempel har Teaterhøgskolen etablert *Vårløsning,* et årlig arrangement hvor avdelingens pedagoger og studenter kommer sammen for å snakke om avdelingens pedagogikk. Ved avdeling design avholdes det årlige fagdager hvor kvalitetsarbeid blir diskutert, mens det ved Kunstakademiet arrangeres en rekke aktiviteter på tvers av kull og med bidrag fra både interne og eksterne aktører. Ett eksempel er *Open Forum,* en seminarrekke som blant annet består av visninger, diskusjoner og workshops.

Utdanningsutvalg

Ett av rådene knyttet til kvalitetskultur ved forrige NOKUT-tilsyn var å etablere et utdanningsutvalg, og som vist under universitets- og høyskoleloven § 1-6 har KHiO nå etablert et slikt utvalg. Dokumentasjonen viser at utdanningsutvalget har behandlet flere saker knyttet til institusjonens kvalitetsarbeid. Utvalget har blant annet kommentert utkast til KHiOs kvalitetsrapport, det har kommet med innspill til den nye strategien, og det har kommet med innspill til rammene for KHiOs meritteringsordning. Utvalget kommer også

med innspill til agendaen under *Fokus på utdanning*-dagene, slik at programmet treffer hele organisasjonen. Under institusjonsbesøket kom det frem at de ulike avdelingene har felles problemstillinger som kan behandles i utvalget, og utvalgsmedlemmene opplever utvalget som svært nyttig. Medlemmene tar også med seg saker fra utvalget og tilbake til avdelingene og programrådene. Slik er utvalget med på å fremme kvalitetskultur, ved å bidra til informasjonsflyt mellom nivåene.

Rektoratets rolle og ny strategi

Komiteen ønsker også å trekke frem rektoratets involvering av organisasjonen i utviklingen av den nye strategien som et eksempel på arbeidsmåter som kan fremme kvalitetskultur ved institusjonen. Dokumentasjonen viser at rektoratet involverte alle nivåer ved organisasjonen i arbeidet med strategien. Under institusjonsbesøket ble det fortalt at rektoratets strategimøter med avdelingene var fine arenaer for å inkludere og forankre strategiarbeidet i organisasjonen. I tillegg har strategien i seg selv elementer av kulturbygging, som gjennom de strategiske fokusområdene kan bidra til utviklingen av en kvalitetskultur. «Kunstnerisk kjerne» har som mål å legge til rette for akademisk frihet og ytringsfrihet, å sørge for at forskningsetiske retningslinjer ligger til grunn for undervisning og forskning, og å bidra til å utvikle felles delingsarenaer for ansatte og studenter. Fokusområdet «Bærekraft» peker blant annet på systematisk arbeid med læringsmiljø og kompetansebygging, og «Strategisk samhandling» er i sin helhet rettet mot samhandling både internt og eksternt. Gjennom å legge vekt på ulike elementer av samhandling og kunnskapsdeling mener komiteen at de strategiske fokusområdene vil være sentrale i arbeidet med å etablere en kvalitetskultur.

Studentdemokratiet

Som et ledd i å få studentene mer inkludert i kvalitetsarbeidet ved KHiO har høgskolen siden forrige tilsyn jobbet med å styrke studentdemokratiet. I sin redegjørelse skriver KHiO at høgskolen har revidert strukturen for studentdemokratiet i samarbeid med Studentrådet, for å sikre en bedre rekruttering til studentdemokratiet. Som nevnt i kapittel 2.2. er studentdemokratiet todelt, med studentutvalg (SU) på avdelingsnivå og studentråd (SR) på institusjonsnivå. Studentutvalgene er basert på frivillig engasjement og har ulik organisering ved de ulike avdelingene. På institusjonsnivå er studentmedvirkning løst ved at fire studenter har lønnet verv som studentrepresentanter. Disse fire inngår som studentrepresentanter i sentrale råd og utvalg. Dokumentasjonen viser at KHiO har gjennomført opplæringsseminar med studentrepresentantene. KHiO vil støtte SR med driftsmidler, og SR skal være med på opplæring av andre studenttillitsvalgte (SU) ved avdelingene samt arrangere «Kick-off»/fadderuke og andre sosiale aktiviteter. Komiteen ser at høgskolen sammen med SR har jobbet for å styrke studentdemokratiet. Under institusjonsbesøket fikk komiteen høre at studentene ved KHiO ble hardt rammet under koronanedstengningen, og at høgskolen og studentene i etterkant har vært nødt til å gjenoppbygge strukturer og rammer, slik at studentdemokratiet kan stå mer selvstendig. Det er komiteens oppfatning at studentutvalgene fungerer godt, og at studentene har kjennskap til utvalgenes aktiviteter. Komiteen ser at KHiO ved å ansette fire studenter i et lønnet verv har forsøkt å inkludere studentene og sikre deres medvirkning, men vil

oppfordre KHiO til å jobbe videre med innretningen av studentdemokratiet ved institusjonen.

Komiteen vurderer at KHiO har tatt en rekke grep for å legge til rette for kunnskapsdeling, medvirkning og arenaer for diskusjon om kvalitetsarbeidet og kvaliteten i studietilbudene. Det tar tid å etablere en kvalitetskultur, og en institusjon blir heller aldri ferdig med dette arbeidet. Komiteen oppfordrer høgskolen til å fortsette med å etablere møtesteder på tvers, slik at hele organisasjonen blir involvert og inkludert i kvalitetsarbeidet.

Oppsummering
Komiteen mener at arbeidet KHiO har lagt ned siden forrige tilsyn, har bidratt til at kvalitetsarbeidet er forankret i styret og ledelsen ved institusjonen. De sakkyndige ser også at høgskolen har tatt grep for å fremme en kvalitetskultur på tvers av organisasjonen.

Konklusjon

Kravene i studietilsynsforskriften § 4-1 (2) er oppfylt.

Ordninger for systematisk kontroll

§ 4-1 (3) Institusjonen skal ha ordninger for systematisk å kontrollere at alle studietilbud tilfredsstiller kravene i forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning § 3-1 til § 3-3 og kapittel 2 i denne forskrift.

Vurdering

KHiO er akkreditert som vitenskapelig høgskole og har derfor selvakkrediteringsfullmakter for utdanninger på alle nivåer innenfor fagområdet kunst. Høgskolens portefølje består i 2023 av ti bachelorprogram, åtte masterprogram, ett doktorgradsprogram og tre studietilbud på 60 studiepoeng. KHiOs studieportefølje er stabil, og justeringer i studieporteføljen skjer primært gjennom endringer av eksisterende studietilbud og ikke så ofte ved oppretting og nedlegging av studietilbud.

KHiO har rutiner for akkreditering av nye studietilbud og for endring eller nedlegging av eksisterende tilbud. Rutinene i er beskrevet i «Prosessbeskrivelse for studieplanarbeid ved Kunsthøgskolen i Oslo», som ligger som vedlegg til kvalitetssystemet. Prosessbeskrivelsen ble utarbeidet i 2013, men har vært revidert ved flere anledninger, senest i 2021.

Akkreditering av nye studietilbud
Ved akkreditering av nye studietilbud har dekan ansvar for å opprette en arbeidsgruppe som skal bestå av fagansatte for det aktuelle studiet, programkoordinator, en studentrepresentant og en studiekonsulent. Institusjonen har utarbeidet studieplansmaler for både bachelor- og masterutdanninger og sjekklister for kvalifikasjonsrammeverket som skal brukes i akkrediteringsprosessen. Forslaget til ny studieplan / nytt studieprogram sendes til høring både internt og eksternt. Eksternt skal forslaget sendes til relevante aktører og samarbeidspartnere. Internt skal det sendes til dekan, fagkollegiet, seksjonssjefer, støttetjenester og avdelingens SU. Kunnskapsgrunnlaget som sendes til dekan og styret, inneholder tilbakemeldingene fra alle aktørene, en vurdering av hvordan studietilbudet samsvarer med KHiOs strategiske mål og prioriteringer, evalueringene som ligger til grunn for ønsket om nytt studietilbud, og økonomiske konsekvenser som følger av opprettelse av studietilbudet. I tillegg skal arbeidsgruppen vurdere om studietilbudet oppfyller vilkårene i studiekvalitetsforskriften §§ 3-1 til 3-3, i kapittel 2 i studietilsynsforskriften og ev. i forskrift til krav til mastergrad §§ 3 og 6. Når dekan har godkjent studieplanen, sendes den til styret for endelig godkjenning. KHiO har et avgrenset mandat og en forholdsvis liten og fast portefølje, og høgskolen har ikke dokumentert eksempler på akkrediteringssaker som har fulgt retningslinjen. Komiteen vurderer rutinen som tilfredsstillende, men anbefaler KHiO å evaluere rutinen i etterkant av høgskolens neste akkrediteringssak.

Revidering av eksisterende studietilbud (reakkreditering)
Dekan har ansvar også for revisjon av eksisterende studietilbud. I samråd med fagansatte, programansvarlig og avdelingens studieadministrasjon vurderer dekan om studieplanen skal endres. Ved ønske om endringer sender dekan en e-post til rådgiver for studieplanrevisjoner, som skal inneholde årsak til ønsket om endringer, hvilke endringer

som ønskes, hvilke emner som ønskes endret, eventuelle konsekvenser for studenter samt forslag til mandat for arbeidsgruppen. Studieadministrasjonen vurderer så om endringene må betraktes som små språklige endringer, mindre faglige endringer, vesentlige endringer eller oppretting/nedlegging av studietilbudet. Ved mindre faglige endringer og vesentlige endringer nedsettes det en arbeidsgruppe bestående av fagansatte for det aktuelle studietilbudet, programkoordinator, studentrepresentant og studiekonsulent, som skal vurdere endringene med utgangspunkt i en sjekkliste. Underveis i arbeidet skal arbeidsgruppen involvere eksterne aktører som blir berørt av endringene. Ved vesentlige endringer sendes forslaget til revidert studieplan på intern høring, før arbeidsgruppen ferdigstiller sitt forslag og sender det til høgskolestyret for behandling og vedtak. Ved mindre faglige endringer har dekan vedtaksmyndighet. Det er utarbeidet en oversikt over tidsfrister for ønsker om vesentlige endringer i studieplanen.

Komiteen har sett flere eksempler på hvordan KHiO jobber med revisjon av studietilbud. For eksempel viser dokumentasjonen hvordan avdeling for design har jobbet med å revidere *master i design*. I denne prosessen gjennomførte en arbeidsgruppe blant annet en spørreundersøkelse blant studenter, ansatte og alumni før den utarbeidet en evalueringsrapport som anbefalte tiltak på kortere og lengre sikt. Kunstakademiet har også jobbet på samme måte i forbindelse med revidering av *master i billedkunst*. Her gjennomgikk en arbeidsgruppe studieplanen og anbefalte revideringer av ulik art, blant annet reduksjon av antall emner, nytt eksamensformat og innføring av et obligatorisk introkurs. Endringene på masternivå fikk også konsekvenser for *bachelor i billedkunst*, og det ble gjort noen mindre endringer også i denne studieplanen.

Komiteen mener at institusjonen og avdelingene gjør et godt arbeid med revidering av eksisterende studietilbud. Med ny styringsstruktur bør KHiO likevel revidere rutinene og retningslinjene for både akkreditering og reakkreditering. KHiO bør også vurdere om akkrediteringssaker skal behandles i utdanningsutvalget.

Systematisk kontroll av fagmiljø

Den systematiske kontrollen av eksisterende studietilbud ved KHiO skjer gjennom to ulike prosesser: kvalitetsrapportene og periodisk evaluering av studietilbud. Som nevnt i kapittel 2.2 skal alle avdelinger hver høst, ved programråd og dekan, utarbeide kvalitetsrapporter for studietilbudene og avdelingene. Ifølge kvalitetssystemet skal rapportene bygge på informasjon som samles inn gjennom studieåret, som emneevalueringer og opptaks- og avgangsprotokoller. Programrådene og dekan skal vurdere hvorvidt studietilbudet og avdelingen når kvalitetsmålene ved å besvare en rekke spørsmål, som også er knyttet til om forskriftskravene oppfylles. Komiteen har sett flere eksempler på utfylte kvalitetsrapporter og mener at KHiO på en tilfredsstillende måte systematisk kontrollerer studietilbudene ved høgskolen.

Systematisk kontroll av fagmiljø gjennomføres også i forbindelse med den årlige kvalitetsrapporten. Her skal det rapporteres om førstestillingskompetanse, utdanningsfaglig kompetanse, faglig ledelse av studietilbud, ansattes deltakelse i kunstnerisk utviklingsarbeid

og deltakelse i nettverk. Komiteen har sett flere eksempler på utfylte kvalitetsrapporter hvor fagmiljøet er gjort rede for.

Også periodisk evaluering skal ifølge retningslinjene brukes i arbeidet med systematisk å kontrollere eksisterende studietilbud. Som nevnt under vurderingene av studiekvalitetsforskriften § 2-1 (2) skal evalueringen bidra til å sikre at studietilbudene samsvarer med gjeldene regelverk. Evalueringen av *master i teater* viser at forskriftskravene til akkreditering av studietilbud var gjenstand for vurdering, og at spesielt kravene til studieplan og fagmiljø ble evaluert.

Komiteen vurderer at KHiO har ordninger for systematisk å kontrollere at alle studietilbud tilfredsstiller kravene i studiekvalitetsforskriften og studietilsynsforskriften. Gjennom akkrediterings- og reakkrediteringsrutinene og kvalitetsrapportene viser KHiO at høgskolen har den nødvendige systematiske kontrollen med eksisterende studietilbud, i samsvar med forskriftskravene.

Konklusjon

Kravet i studietilsynsforskriften § 4-1 (3) er oppfylt.

Systematisk innhenting av informasjon

§ 4-1 (4) Institusjonen skal systematisk innhente informasjon fra relevante kilder for å kunne vurdere kvaliteten i alle studietilbud.

Vurdering

I kvalitetssystemet til KHiO er innhenting av informasjon beskrevet som én av fasene i kvalitetsarbeidet, og innhentingen er illustrert i KHiOs kvalitetssirkel. Sentrale kilder som eksplisitt listes opp i kvalitetssystemet, er emnevalueringer, studentundersøkelser, avgangsprotokoller, informasjon fra periodiske evalueringer og fagmiljøets kompetanseprofil. Videre beskriver kvalitetsrapportmalen hva slags kilder som skal innhentes og analyseres på bakgrunn av de seks målområdene. I forbindelse med utvikling og behandling av kvalitetsrapportene skal innhentet informasjon brukes på emne-, studietilbuds- og avdelingsnivå.

Informasjon fra studentene

KHiO gjennomfører en årlig studentundersøkelse der studentene vurderer egen tilfredshet med læringsmiljøet. Høgskolen har jobbet aktivt med å få opp svarprosenten på undersøkelsen og hadde i 2022 en svarprosent på 50. Resultater fra undersøkelsen skal gjennomgås i ledermøter, og LMU og dekaner skal presentere resultatene for studenter og fagansatte. Komiteen har sett at avdelingene også bruker rapporten i sitt planarbeid og i oppfølging av spesifikke saker. I et ledergruppeseminar presenterte hver avdeling hovedfunn fra undersøkelsen og tiltak som skulle iverksettes. Rapporten blir også brukt som kilde i kvalitetsrapportene.

KHiO peker på at det er krevende for flere avdelinger å få studentene til å svare på studentundersøkelsen, emneevalueringene og nasjonale undersøkelser. LMU har kartlagt og vurdert at SHoT-undersøkelsen, Studiebarometeret, KHiOs studentundersøkelse og emneevalueringer overlapper med tanke på både tematikk og tidspunkt for gjennomføring. Flere undersøkelser har så lav svarprosent at resultatene ikke kan brukes på program- eller avdelingsnivå og studentene rapporterer om evalueringstretthet. For eksempel viste Studiebarometeret 2022 at bare 3 av 19 studietilbud ved KHiO hadde nok respondenter til at data ble presentert på studietilbudsnivå. Både LMU og KHiOs ledelse mener at det er for mange undersøkelser rettet mot studentene. Høgskolen ønsker derfor fremover utelukkende å bruke Studiebarometeret, SHoT og emneevalueringer og vil prioritere å få opp svarprosenten på disse undersøkelsene. Som en prøveordning vil KHiO stoppe egen studentundersøkelse i noen år, for så å evaluere om høgskolen har behov for undersøkelsen, eller ikke.

Komiteen har forståelse for utfordringene med lav svarprosent og ønsket om å effektivisere informasjonshentingen fra studentene. Likevel ser de sakkyndige at studentundersøkelsen har vært en veldig viktig kilde til informasjon, og at KHiO risikerer å miste en viktig kilde i informasjonsinnhentingen. Komiteen mener det er fornuftig at undersøkelsen ikke er lagt ned, men i stedet er satt på pause, og at prøveordningen evalueres om et par år. Det er

viktig at høgskolen under prøveperioden følger opp de studietilbudene, og at institusjonen arbeider med å få opp svarprosenten på blant annet Studiebarometeret. Videre er det en utfordring at flere studietilbud har få studenter. I Studiebarometeret inngår bare ett årskull, mens KHiO har mulighet til å inkludere flere årskull i sine undersøkelser og dermed få en så stor populasjon at antall respondenter vil være tilfredsstillende. I saksnotatet fra 28. mars 2023 står det at KHiO vil tilpasse emnevalueringene og kjøre tilleggsundersøkelser dersom det er behov for det. Komiteen mener det høres fornuftig ut, og anbefaler at KHiO undersøker om høgskolen trenger informasjon fra studentene som den ikke får fra andre kilder.

Emnerapporter og emneevaluering

Etter tilbakemeldinger ved forrige NOKUT-tilsyn har KHiO implementert en ny retningslinje for emneevalueringer. Retningslinjen ble iverksatt i studieåret 2021/22 og beskriver hvordan underveisevaluering, spørreundersøkelser og emnerapporter skal gjennomføres og utarbeides. Emnerapporter skal brukes som dokumentasjon av evalueringene og skal utarbeides minimum ved hver tredje gjennomføring av emnet. Emnerapportene skal blant annet dokumentere og gi et sammendrag av studentevalueringene. Rutinen beskriver også hvordan undervisere kan benytte seg av referansegrupper med studenter som metode for innhenting av mer informasjon. Emneansvarlig har ansvar for å skrive emnerapporten og for å sørge for at informasjon fra gjeste- og timelærere blir inkludert. Komiteen har merket seg at det er stor bevissthet rundt emneevalueringer ved høgskolen, og at det jobbes videre med dette slik at alle har en felles forståelse av handlingsrommet. KHiO har kun ett studieår med erfaring med ny retningslinje, men vurderer i kvalitetsrapporten for 2021/22 at avdelingene har blandede erfaringer med emneevaluering, og at svarprosent fra studentene er lav ved flere avdelinger. Komiteen mener det har vært viktig å få på plass emnerapporter og -evalueringer ved alle avdelingene, og støtter kvalitetsrapportens vurderinger om at gjennomføringen av emneevalueringer bør evalueres og videreutvikles.

Kandidater og informasjon om samfunns- og arbeidsliv

Komiteen har vurdert KHiOs målområder og savner et sterkere søkelys på arbeidslivsrelevans siden dette er vektlagt i strategien. Under institusjonsbesøket ble det sagt at det at kandidatene fra KHiO blir ansatt på viktige kulturinstitusjoner, gir en indikasjon på kvalitet ved høgskolens utdanninger, og på at kompetansen fra KHiO er relevant og blir verdsatt i arbeidslivet. Komiteen mener at innhentingen av denne typen informasjon kunne ha vært mer systematisk. KHiO har et råd for samarbeid med arbeidslivet (RSA), men det ble sagt under institusjonsbesøket at rådet ikke hadde vært operativt på en stund. Det er strategisk viktig for høgskolen å ha dette samarbeidet, og KHiO kan benytte rådet til også å innhente informasjon om arbeidslivsrelevans. Derfor er det viktig at KHiO gjeninnfører kontakten med arbeidslivet, i tråd med målene i strategiplanen for 2023–2028.

Komiteen forstår imidlertid at malen for kvalitetsrapporten indirekte svarer ut relevans, gjennom målområdet «studieprogram», hvor avgangsprotokollen er den viktigste kilden, og gjennom målområdet «fagmiljø», hvor fagmiljøets kompetanse blir vurdert. I tillegg til å

være ansatt ved KHiO er representantene fra fagmiljøet aktive yrkesutøvere innen kunst og design. Som ansatt skal man bidra med verdifull tilknytning til arbeidslivet og kontinuerlig oppdatert bransjekunnskap. Avgangsprotokoller er en viktig informasjonskilde for høgskolen. Som del av sensoroppdraget fyller sensorene ut et skjema, og komiteen har sett eksempler på avgangsprotokoller som inneholder en vurdering av faglig nivå og hvordan nivået reflekterer studietilbudets sterke og svake sider. I sin redegjørelse skriver KHiO at innspill fra sensorene bidrar inn i arbeidet med å utvikle og forbedre utdanningene.

I KHiOs kvalitetsrapport for 2021/22 bruker høgskolen en kandidatundersøkelse ved vurdering av målområdet «studieprogram», og komiteen vurderer at dette kan være en nyttig kilde til relevanskvalitet. Likevel er det uklart for komiteen om kandidatundersøkelser kun er noe som gjennomføres hvert fjerde år på doktorgradsprogrammet, eller om det også gjennomføres på bachelor- og masternivå. I dokumentasjonen kan de sakkyndige kun se gjennomført kandidatundersøkelse i forbindelse med evaluering av Nasjonal forskerskole, hvor det ble gjennomført en kandidatundersøkelse blant uteksaminerte kandidater i studieåret 2021/22. Komiteen anbefaler KHiO å vurdere om det kan være hensiktsmessig å gjennomføre kandidatundersøkelser også for studietilbud på bachelor- og masternivå, for eksempel i forbindelse med periodiske evalueringer.

Selv om komiteen savner noen perspektiver rundt arbeidslivsrelevans, mener komiteen at KHiO tilfredsstiller kravene for innhenting informasjon fra relevante kilder, som igjen bidrar til å vurdere kvaliteten ved institusjonens studietilbud.

Konklusjon

Kravet i studietilsynsforskriften § 4-1 (4) er oppfylt.

Bruk av kunnskap fra kvalitetsarbeidet

§ 4-1 (5) Kunnskap fra kvalitetsarbeidet skal brukes til å utvikle kvaliteten i studietilbudene og avdekke eventuelt sviktende kvalitet. Sviktende kvalitet skal rettes opp innen rimelig tid.

Vurdering

Dokumentasjonen viser at KHiO bruker kunnskap fra kvalitetsarbeidet til å kontrollere og utvikle kvaliteten i studietilbudene. De årlige kvalitetsrapportene, sammen med de seks målområdene for studiekvalitet, står helt sentralt i dette arbeidet. Som vist under vurderingene av kvalitetssystemet, skal hver avdeling utarbeide en kvalitetsrapport som baserer seg på emne- og studieprogramevalueringer, og som skal vurdere de seks målområdene. De ulike avdelingenes kvalitetsrapport skal danne utgangspunkt for institusjonens overordnede kvalitetsrapport. Komiteen ser at KHiO siden forrige tilsyn har fulgt sitt reviderte kvalitetssystem, og at kvalitetsrapportene inneholder systematiske vurderinger av kvaliteten i studietilbudene innenfor hvert av de seks målområdene. Kunnskapsgrunnlaget hentes fra ulike kilder og danner grunnlag for analyse og beslutninger om tiltak. Det kommer tydelig frem i kvalitetsrapportene hvilke grunnlagsdokumenter som er tatt i bruk. Hvert målområde vurderes på hvert rapporteringsnivå og følges opp av prioriterte tiltak. Prioriterte tiltak settes opp for hvert målområde, med tydelige beskrivelser av ansvar og frister, noe som sikrer at sviktende kvalitet kan følges opp av rette vedkommende og innen gitte frister.

Ved Kunstakademiet viser KHiO i sin redegjørelse til at det er gjort endringer i avdelingens opptaksprosedyrer som følge av kvalitetsarbeidet. Under kvalitetsområdet «rekruttering» i avdelingens kvalitetsrapport for 2019/20 peker avdelingen på digitalisering av opptak som et middel i arbeidet mot en mangfoldig rekruttering. Opptakskomiteens redegjørelse for opptaket i 2022 viser at avdelingen ikke savner de fysiske opptaksprosessene, men synes at digitale intervjuer, motivasjonsbrev og fremlegg av portefølje er en fornuftig måte å innrette opptaket på. Opptaksprotokollene tar også opp andre problemstillinger knyttet til opptaket, spesielt når det gjelder mangfold i søkergruppen, og er dermed et godt eksempel på hvordan avdelingen jobber systematisk med et av institusjonens målområder. Dette støttes i kvalitetsrapporten for 2021/22, som viser at avdelingen fortsatt arbeider med å følge opp foregående års tiltak med innsamling av informasjon om opptak. Det er satt opp nye prioriterte tiltak på dette målområdet for 2021/22, blant annet å gjøre en analyse av søkerne knyttet til mangfoldig rekruttering.

Ved avdeling for design kom det gjennom revisjonen av et bachelorprogram frem at det var behov for å tydeliggjøre emneinformasjon for studentene. Dokumentasjonen viser videre at dette blant annet ble tatt opp i avdelingens planleggingsuke og på et avdelingsmøte i 2022. Ifølge redegjørelsen har det resultert i endringer i kommunikasjonen til studentene rundt emneplaner. Dokumentasjonen og eksemplene viser at det systematiske kvalitetsarbeidet ved KHiO har bidratt til å utvikle kvaliteten i studietilbudene.

Komiteen merker seg at kvalitetsrapportene på avdelings- og studietilbudsnivå er noe ulike i omfang og ambisjonsnivå. Referater fra styringsdialogmøtene viser imidlertid at KHiO

diskuterer denne problemstillingen og jobber med bevisstgjøring på tvers av organisasjonen – også med å få de ulike rapporttypene på ulike nivåer til å fremstå mer ensartet. For eksempel ble avdeling design anbefalt å reflektere over ambisjonsnivå og antall tiltak og å vurdere de aller viktigste prioriterte tiltakene ved å trekke ut essensen på avdelingsnivå og la detaljene bli igjen i programrapportene. Mange tiltak er pågående og skal gå over lengre tid, mens det samtidig er flere som ikke er iverksatt. Det kan være en utfordring å sikre utkvittering av alle tiltak, spesielt fordi tiltakene må henge med inn i neste års tiltaksliste og det i tillegg skal fremmes nye tiltak. Under institusjonsbesøket kom det frem at KHiO jobber med å redusere antall rapporterte tiltak i kvalitetsrapportene, og at særlig dekanene og avdelingene har fått en større bevissthet rundt rapportenes egentlige formål.

Komiteens gjennomgang av en rekke tiltak i rapporten viser at tiltakene har svært ulik karakter. Noen fremstår som reelle tiltak som kan prioriteres fremover, andre mer som huskelister for viktige temaer og andre igjen mer som anmodninger om prioriteringer for KHiOs ledelse. Etter komiteens mening ville det være en fordel om høgskolen arbeider med bevisstgjøring rundt hvilke tiltak som skal inn i kvalitetsrapporten, og hvilke *formål* disse skal ha. Det kan i seg selv bidra til å redusere antallet tiltak og dermed effektivisere arbeidet med oppfølging av dem. Komiteen mener at KHiO jobber med bevisstgjøring av kjernen av kvalitetsarbeidet, med god forankring internt i organisasjonen, og oppfordrer høgskolen til å arbeide videre med å redusere antall tiltak og med å tidfeste tiltakene på en måte som gjør det mulig å lukke dem.

Komiteens vurdering er at KHiO i løpet av opprettingsperioden har jobbet med å forbedre kvalitetsrapportene, og at rapportene nå danner et bedre grunnlag i arbeidet med å utvikle kvaliteten i studietilbudene. Det er lettere å følge vurderingen på de ulike målområdene, og det kommer tydeligere frem om det enkelte tiltaket er under oppfølging, eller om det er gjennomført. Det er også tydeligere hvem som er ansvarlig for å følge opp hvert tiltak. Tiltak som ikke er gjennomført, følger med over til neste års rapport. Tiltak som ikke har bidratt til å løse et kvalitetsavvik, skal fanges opp i neste års rapport. Det er imidlertid en fare for at tiltakene følger med i mange år og forsvinner fra prioriteringslisten, uten at det er klart om de er gjennomført, om de er under oppfølging eller om de er lagt bort. Det er viktig at KHiO sikrer at de forskjellige tiltakene blir iverksatt og fulgt opp.

Gjennom opprettingsperioden har KHiO gjennomført omfattende endringer ved institusjonen, og komiteen har forståelse for at det tar tid å gjennomføre og dokumentere hele kvalitetssløyfer. Det er for tidlig å se full effekt av arbeidet, men KHiO kan vise til eksempler hvor høgskolen bruker informasjon som er samlet inn fra ulike kilder til å videreutvikle sine studietilbud på avdelingsnivå. Komiteen mener at kvalitetssystemet har gode mekanismer for å oppdage sviktende kvalitet, og de sakkyndige har tillit til at KHiO iverksetter tiltak for å rette opp eventuell sviktende kvalitet innen rimelig tid.

Konklusjon

Kravene i studietilsynsforskriften § 4-1 (5) er oppfylt.

Vurdering og utvikling av institusjonens studieportefølje

§ 4-1 (6) Resultater fra kvalitetsarbeidet skal inngå i kunnskapsgrunnlaget ved vurdering og strategisk utvikling av institusjonens samlede studieportefølje.

Vurdering

KHiO er en liten vitenskapelig kunsthøgskole med en avgrenset og stabil studieportefølje som er tilpasset de seks avdelingene. Likevel skriver KHiO i sin redegjørelse at studieporteføljen har gjennomgått en stor utvikling i de siste to strategiperiodene, med henvisning til utviklingen av masterprogram for alle fagområdene og akkrediteringen av doktorgradsprogrammet i kunstnerisk utviklingsarbeid.

Utviklingen av den samlede studieporteføljen er knyttet til strategien, og komiteen ser at arbeidsgruppen som utreder mulighetene for en overordnet struktur for masterprogrammene ved KHiO, følger opp konkrete målsetninger i strategien. For eksempel tar de opp at studieporteføljen skal være mer robust, at masterprogrammene skal fungere som et bindeledd mellom bachelor og doktorgrad, og at høgskolen skal etablere en felles studieplanstruktur.

I styresaken om studieportefølje presenteres en plan for å vurdere KHiOs studieportefølje, spesielt på masternivå. Arbeidet ledes av en arbeidsgruppe, og planen viser en prosess med bred forankring ved KHiO. Utdanningsutvalget skal fungere som referansegruppe for arbeidet, og studentrådet involveres gjennom de faste møtene med ledelsen. Med dette arbeidet som utgangspunkt skal det utredes muligheter for lokale studieplanrevisjoner på masternivå. Dette arbeidet skal foregå i studieåret 2023/24, med involvering av de ulike avdelingene, faglig ansatte, programråd og studentutvalgene. Kunnskapsgrunnlaget som tas i bruk ved porteføljeutviklingen, slik det fremstår i den konkrete planen, bygger på kvalitetsrapporter for de ulike nivåene, slik at det er en systematisk og felles prosess på tvers av avdelinger. Ett eksempel er PPU i dans og teater, som gjennomgikk en revisjonsprosess for å tilpasse utdanningen til endringer i yrkesfeltet med bred forankring i fagfeltet.

Det er styret som har ansvaret for opprettelse og nedleggelse av studietilbud og for vesentlige endringer i eksisterende studieplaner. Høgskolestyret behandler og får presentert kvalitetsrapporten og virksomhetsrapportene. Komiteen ser at styret har tatt en aktiv rolle i den strategiske utviklingen av institusjonens studieportefølje. I forbindelse med styrets behandling av kvalitetsrapporten for studieåret 2021/22 ba styret høgskolen om at studieporteføljen skulle bli vurdert med utgangspunkt i kvalitetssystemet, om at vurdering av studieporteføljen skulle bli en fast styresak om våren, og om at prosessen skulle komme frem i styrets årshjul. I samme vedtak ba styret også om at tiltakene i kvalitetsrapporten for studieåret 2022/23 skulle bli mer målbare. Styret har bedt høgskolen om å tydeliggjøre kvantitative mål for flere av kvalitetsmålene og sammenligne kvantitativ utvikling over tid (f.eks. siste fem år) i kvalitetsrapporten. Komiteen er svært positive til at styret er bevisst sin rolle i porteføljearbeidet og etterspør forbedringer av kunnskapsgrunnlaget. Slike

forbedringer og mer aktiv bruk av kvalitetsarbeidet vil gi bedre grunnlag for vurdering av studieporteføljen ved KHiO.

Som nevnt har KHiO en stabil portefølje, og høgskolen har hatt kort tid på seg til å ta i bruk kunnskap fra kvalitetsarbeidet under det reviderte kvalitetssystemet. KHiO viser imidlertid at høgskolen over lang tid har hatt en strategisk utvikling av fagområdene. Komiteen er positiv til de nye styringssignalene fra høgskolestyret og har tillit til at KHiO fremover vil bruke kunnskap fra kvalitetsarbeidet ved vurdering og strategisk utvikling av den samlede porteføljen.

Konklusjon

Kravet i studietilsynsforskriften § 4-1 (6) er oppfylt.

4 Komiteens samlede konklusjon

Konklusjon

Det systematiske kvalitetsarbeidet ved Kunsthøgskolen i Oslo er tilfredsstillende: Alle krav i universitets- og høgskoleloven § 1-6 og § 4-3 (5), studiekvalitetsforskriften § 2-1 (2) og studietilsynsforskriften kapittel 4 er oppfylt. De sakkyndige har tillit til at institusjonens systematiske kvalitetsarbeid sikrer og videreutvikler utdanningskvaliteten.

Komiteens kommentarer til konklusjonen

Komiteen mener KHiO har hatt en svært god utvikling siden forrige tilsyn, og at institusjonen nå har fått på plass et kvalitetssystem som kan gi støtte til det videre kvalitetsarbeidet. Selv om konklusjonen er at kvalitetssystemet bidrar til å kontrollere og videreutvikle kvaliteten i studietilbudene, mener komiteen at KHiO kun tilfredsstiller minstekravene i loven og forskriftene. Komiteen anbefaler på det sterkeste å fortsette det arbeidet som er igangsatt. KHiO har lange håndverkstradisjoner hvor læringen mellom «mester» og «svenn» står sterkt. Høgskolen har et stort omfang av en til en-undervisning og undervisning i små grupper og må derfor tilpasse sitt kvalitetssystem og systematiske kvalitetsarbeid til denne tradisjonen. Det er mange fordeler med tette bånd mellom undervisere og studenter, men det ligger også en potensiell sårbarhet i denne arbeidsformen. Komiteen anbefaler at de tette båndene og fordelene med dem videreføres, samtidig som KHiO bruker kvalitetssystemet aktivt til å motvirke ulempene og sårbarheten. Komiteen mener arbeidet som er satt i gang med å få på plass bedre varslingsordninger og et aktivt samarbeid med studentombudet er positivt. De sakkyndige oppfordrer også KHiO til å passe på at rapporteringslinjene ikke blir en papirøvelse, men et organisk verktøy i kvalitetsarbeidet.

KHiO har gjennomført et omfattende arbeid for å svare opp manglene fra forrige runde, og komiteen vil rose de ansatte som har jobbet hardt for å få resultater på kort tid. I det videre arbeidet anbefaler komiteen at KHiO ikke går for fort frem i for mange prosesser parallelt. Komiteen opplever at antallet utvalg, arbeidsgrupper og roller kanskje ikke er bærekraftig på sikt, og at høgskolen i sitt utviklingsarbeid bør ha i mente de ansattes arbeidsbelastning og hvor mange roller hver ansatt bør inneha på samme tid.

Utdanningsutvalget ser ut til å fungere godt som et strategisk råd for institusjonens ledelse og som et nav for å bringe videre informasjon til både rektoratet og avdelingene. Komiteen kan se at KHiO siden forrige tilsyn har jobbet godt med å fremme kvalitetskultur og rom for samhandling på tvers, og det var interessant å høre om ansattes erfaringer med de tverrfaglige møteplassene. Komiteen håper KHiO er på vei mot å finne rom for avdelingene til å lære av hverandre gjennom både uformelle og formelle dialoger og møteplasser.

I kapittel 5 gir komiteen KHiO råd om videre utvikling av det systematiske kvalitetsarbeidet.

5 Vedlegg til komiteens innstilling

Råd til videreutvikling av institusjonens systematiske kvalitetsarbeid

I tillegg til å vurdere om kvalitetsarbeidet oppfyller kravene i universitets- og høyskoleloven § 1-6 og § 4-3 (5), studiekvalitetsforskriften § 2-1 (2) og studietilsynsforskriften kapittel 4, ligger det i komiteens mandat å gi råd om videreutvikling av kvalitetsarbeidet ved institusjonen.

Den sakkyndige komiteen vil gi følgende råd til Kunsthøgskolen i Oslo:

- KHiO bør fortsette å videreutvikle selve kvalitetssystemet, og komiteen vil særskilt peke på følgende aspekter som viktige i den forbindelse:
    - KHiO bør visualisere årshjul og andre prosesser og rutiner for kvalitetsarbeidet.
    - KHiO bør gå igjennom delegasjonsoversikten og kvalitetssystemets rollebeskrivelse og få de to dokumentene til å henge bedre sammen. Rollene «programrådsleder» og «programkoordinator» bør beskrives tydeligere i kvalitetssystemet.
    - KHiO bør evaluere systemets bærekraft og vurdere omfanget av arbeidsgrupper, utvalg og roller.
    - KHiO bør videreutvikle kvaliteten på innholdet i saksdokumenter knyttet til kvalitetsarbeidet (for eksempel møtereferater fra utvalg og råd).
- KHiO bør jobbe for å få opp svarprosenten på de nasjonale studentundersøkelsene og være ekstra oppmerksom på at det blir innhentet tilstrekkelig informasjon fra studietilbud med få studenter.
- Komiteen anbefaler KHiO å bruke kvalitetsrapportene aktivt i eget kvalitetsarbeid på alle nivåer. For å få til dette bør høgskolen fortsette arbeidet med å redusere antall tiltak, tydeliggjøre hvilket formål tiltakene har, og sikre at tiltakene blir iverksatt og fulgt opp.
- KHiO bør revidere rutinene for akkreditering og reakkreditering når ny styringsstruktur trer i kraft. Høgskolen bør også vurdere om akkrediteringssaker skal behandles i utdanningsutvalget.
- Komiteen oppfordrer KHiO til å fortsette å legge til rette for og videreutvikle møteplasser for både studenter og ansatte på tvers av organisasjonen.
- KHiO bør jobbe videre med innretningen av studentdemokratiet ved institusjonen.

6 KHiOs uttalelse til innstillingen

KUNSTHØGSKOLEN I OSLO
OSLO NATIONAL ACADEMY OF THE ARTS

NOKUT
P.b. 578
1327 Lysaker

Deres ref.	Vår ref.	Dato
20/08538-63	19/00959	13.11.2023

Offentlig uttalelse til sakkyndig rapport fra tilsyn med det systematiske kvalitetsarbeidet ved Kunsthøgskolen i Oslo

Adresse Fossveien 24
0551 Oslo
Norge

Telefon (+47) 22 99 55 00

Post Postboks 6853
St. Olavs plass
N-0130

Faktura Postboks 386
Alnabru
0614 Oslo

Org.no. 977027233
Giro 8276 0100265

Saksbehandler
Anette Christensen
Seniorrådgiver

(+47) 945 23 252
Anette.christensen@khio.no

Vi viser til mottatt rapport fra sakkyndig komité for tilsyn med det systematiske kvalitetsarbeidet ved Kunsthøgskolen i Oslo (KHiO).

Det er gledelig å lese at komiteen mener at KHiO har hatt en svært god utvikling siden forrige tilsyn, og at vi nå har fått på plass et kvalitetssystem som kan gi støtte til det videre kvalitetsarbeidet, og som tilfredsstiller krav i lov og forskrift.

Vi er imponerte over det omfattende utviklingsarbeid våre ansatte har deltatt i siden forrige tilsyn. Både dette viktige interne arbeid og den konstruktive samhandlingen med den sakkyndige komiteen har bidratt betydelig til å styrke samhandlingen om kvalitetsutvikling i våre studieprogram.

Vi er samtidig klar over at arbeidet som er igangsatt må følges godt opp i tiden fremover og utvikles videre. I tillegg har vi – i samråd med vårt nye styre – en ambisjon om å prioritere klarere mellom tiltak fremover, slik at kvalitetsutviklingen kan gjennomføres gjennom færre og mer treffsikre tiltak.

Vi ønsker å takke sakkyndig komité og NOKUT for en fin og lærerik tilsynsprosess, og vi vil ta med oss komiteens råd og anbefalinger i det videre arbeidet med å utvikle det systematiske kvalitetsarbeidet ved KHiO.

Med vennlig hilsen

Marianne Skjulhaug
Rektor

Heidi Marian Haraldsen
Prorektor for utdanning

NOKUT

DRAMMENSVEIEN 288 | POSTBOKS 578,1327 LYSAKER | T: 21 02 18 00 |